

Pedagogisch beleidsplan

**Stichting Kinderopvang Lombardijen
(Kiekeboe)**
Pliniusstraat 9
3076 AH Rotterdam

Rotterdam
Juli 2024

INLEIDING	4
HOOFDSTUK 1: VISIE	7
HOOFDSTUK 2: KIEKEBOE, DE ORGANISATIE	
2.1 Doelstelling, openingstijden en contracten	8
2.2 Organisatiestructuur	8
2.3 Overlegstructuur binnen de instelling	9
2.4 Plaatsingsbeleid	10
2.5 Openen en sluiten	11
2.6 Achterwachtregeling	12
HOOFDSTUK 3: DE GROEPEN, RUIMTES EN WERKWIJZE	
3.1 Groepsindeling, leeftijdsopbouw en groepsgrootte	13
3.2 Stamgroepen en open deuren beleid	13
3.3 Vaste gezichten criterium en het samenvoegen van (stam)groepen	14
3.4 Stamgroep en 2 ^e stamgroep	15
3.5 Inrichting van de lokalen	15
3.6 Slaapruimtes	16
3.7 Buitenruimtes	16
3.8 Sfeer in de groepen	17
3.9 Wenbeleid	18
3.9.1 Extern wenbeleid	17
3.9.2 Overgang naar de volgende groep	17
3.10 De zomervakantie	19
3.11 Dagindeling en pedagogische motivatie (speelwerkplan)	18
3.11.1 Speelwerkplan 0 – 2 jarigen	18
3.11.2 Speelwerkplan 1,5 – 2,5 en 2 – 4 jarigen	22
3.12 Uitstapjes	26
3.13 Het vieren van verjaardagen	27
HOOFDSTUK 4: HET KIND (IN DE GROEP)	
4.1 Welbevinden van kinderen, emotionele veiligheid	28
4.2 Vaste-gezichten-criterium	29
4.3 Verzorging van de kinderen	29
4.3.1 Lichamelijke verzorging	29
4.3.2 Slapen	30
4.3.3 Voeding	32
4.4 Zieke kinderen	35
4.5 Emotionele competenties (Kijk, ik mag er zijn)	36
4.6 Sociale competenties (Kijk, we doen het samen)	37
4.6.1 Sociale vaardigheden in een groep	38
4.6.2 Overdracht van normen en waarden	39
4.7 Observaties van kinderen	39
4.7.1 Mentorschap	39
4.7.2 Observatiemethode(s)	41
4.7.3 Signaleren en dan	41
4.7.4 Doorverwijzen	41
4.7.5 Overdracht basisschool en BSO Lombardije	42
4.7.6 Ondersteuning van medewerkers bij observeren, signaleren en doorverwijzen	42
4.8 Veiligheid en gezondheid: risico-inventarisatie en evaluatie	42

HOOFDSTUK 5: DE PEDAGOGISCH MEDEWERKERS EN HET TEAM

5.1	<i>Stabiliteit en maatwerk</i>	44
5.2	<i>Beroepskracht / kind ratio</i>	44
5.3	<i>3-uursregeling</i>	44
5.4	<i>Deskundigheid van de medewerkers</i>	45
5.5	<i>Vierogenprincipe</i>	45
5.6	<i>Verklaring omtrent gedrag</i>	46
5.7	<i>Personenregister</i>	46
5.8	<i>Stagiaires</i>	46

HOOFDSTUK 6: DE OUDERS

6.1	<i>Afstemming van opvoedingsmilieus</i>	48
6.2	<i>Betrokkenheid ouders</i>	48
6.3	<i>Oudercommissie</i>	49
6.4	<i>Privacy</i>	49
6.5	<i>Informatie/afspraken en flexibiliteit</i>	50
6.5.1.	<i>Incidenteel afnemen extra dag(deel)</i>	50
6.5.2.	<i>Structureel afnemen extra dag(deel)</i>	50
6.5.3.	<i>Dag(deel) ruilen</i>	50

HOOFDSTUK 7: EXTERNE CONTACTEN EN SOCIALE KAART

7.1	<i>Externe contacten</i>	51
7.2	<i>De Meldcode</i>	51
7.3	<i>Sisa</i>	52

Inleiding

De verantwoordelijkheid voor de opvoeding van kinderen ligt bij hun ouders. Wanneer zij voor kinderopvang kiezen, geven zij hun dierbaarste bezit in handen van de medewerkers van het kinderdagverblijf. Ouders moeten de zekerheid hebben dat hun kind, als ze niet aanwezig zijn, in een geborgen en veilige omgeving met zorg en aandacht door de medewerkers wordt opgevangen.

Algemene voorwaarde voor een evenwichtige ontwikkeling van een kind is, dat het zich veilig en vertrouwd voelt in zijn of haar omgeving, met de kinderen en volwassenen om zich heen. Vanuit die veiligheid en vertrouwdheid kan en durft het kind de omgeving te verkennen.

Recente geschiedenis.

Begin 2014 moesten we inkrimpen van 6 naar 4 groepen, door een enorme terugloop in kind aantallen. In de zomervakantie van 2015 moesten we ineens weer groeien, door een stijging in het aantal aanmeldingen van zuigelingen. De babygroepen kregen meer kinderen en bijna op alle dagen daarom ook een derde pedagogisch medewerker erbij en in 2016 startten we voor een betere doorstroming met dreumesgroep Grote Beer. De rust in de babygroepen was qua groeps grootte nu terug, maar in Dribbel werden soms toch nog wat meer dan 9 kinderen geplaatst met een derde pedagogisch medewerker. Vanaf januari 2019 moesten we in verband met de wetwijziging IKK het maximaal aantal kinderen per babygroep terugbrengen naar 8. Omdat er toch veel aanmeldingen bleven komen, hebben we besloten om 3^e babygroep Pippeloentje te heropenen per 1 april 2019.

In principe zijn er nu in elke babygroep maximaal 8 kinderen per groep. Op dinsdag en donderdag zijn er op Dribbel maximaal 11 kinderen waarbij dan een 3^e pedagogisch medewerker op de groep is.

Actualisatie pedagogisch beleidsplan.

Het pedagogisch beleidsplan geeft aan welke uitgangspunten en werkwijze worden gehanteerd bij de opvang van kinderen binnen kinderopvang Kiekeboe en vormt een richtlijn voor het pedagogisch handelen van de medewerkers.

Een pedagogisch beleid maakt ouders duidelijk waar de instelling voor staat, wat zij belangrijk vindt in de opvoeding van de kinderen en op welke manier hieraan uitvoering wordt gegeven. Per 2018 is een aantal kwaliteitseisen toegevoegd waaraan kinderopvangorganisaties moeten voldoen volgens de wet IKK (Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang).

Door uitvoering te geven aan onze visie (hoofdstuk 1) wordt gewerkt volgens de vier pijlers van IKK die vanaf 2018 van kracht is:

1. De ontwikkeling van het kind staat centraal:

Dit komt tot uiting door:

- a. *Bieden van emotionele veiligheid:* elk kind wordt 'gehoord en gezien' door pedagogisch medewerkers en hun ouders samen, zodat het zich veilig genoeg voelt om steeds nieuwe dingen te leren. Elk kind heeft een mentor;
- b. *Bevorderen van persoonlijke competentie:* ieder kind krijgt kansen aangeboden om vaardigheden te leren, als zelfstandig lerend kind in de groep én door het samenspelen in de groep. Deze ontwikkeling wordt gevolgd, vastgelegd en regelmatig besproken tussen ouders en pedagogisch medewerkers;
- c. *Bevorderen van sociale competentie:* met leeftijdgenoten en door het doorgroeien naar de volgende leeftijdsgroep speelt en leeft het kind met vaste en bekende leeftijdgenootjes en begeleiding en kan het daardoor veilig oefenen in nieuw, succesvol en gepast gedrag;

d. *Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden:*

Elk kind leert door de ervaringen die het opdoet met verschillende manieren om met elkaar en de omgeving om te gaan. Groepsgeenootjes, ouders en pedagogisch medewerkers houden het kind met zijn emotionele uitingen een spiegel voor en bieden het kind alternatieven en grenzen aan in wenselijk gedrag in verschillende situaties.

De uitwerking van deze pijler is te vinden in hoofdstuk 4.

2. Veiligheid en gezondheid.

Het actuele beleid betreft de volgende onderdelen:

- a. Grote risico's wordt onderkend en maatregelen worden getroffen: gevaarvolle situaties worden voorkomen of onmiddellijk opgelost;
- b. De kinderen wordt geleerd om te gaan met kleine risico's: zij worden begeleid in het herkennen en hanteren van gevaar voor zichzelf en hun omgeving;
- c. Veiligheidsbeleid en het plan van aanpak worden ontwikkeld met de pedagogisch medewerkers; zij worden getraind in het onderkennen en voorkomen van ondeugdelijke materialen en gevaarvolle situaties;
- d. Dagelijks is gedurende de openingstijden een medewerker met een geldig kinder-EHBO-diploma aanwezig.

Kiekeboe heeft een apart veiligheids- en gezondheidsbeleid, dat van deze pijler een uitwerking is. In § 4.8 wordt het beleid rond de RIE kort beschreven.

3. Stabiliteit en ruimte voor pedagogisch maatwerk.

- a. Maximaal twee vaste gezichten voor 0-jarigen; dagelijks is minimaal één van deze vaste medewerkers aanwezig in de betreffende groep (zie § 4.2).;
- b. Er wordt maximaal drie uur per dag afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio (§2.1.4 en het veiligheids- en gezondheidsbeleid).

Ook in hoofdstuk 5 (PM-er en het team) zijn deze maatregelen verwerkt.

4. Kinderopvang is een vak.

- a. Er is een taal-eis van niveau 3F voor spreekvaardigheid;
- b. Aanvullende scholing voor medewerkers met 0-jarigen;
- c. Vrijwilligers maken geen deel uit van de formatie, beroepskrachten in opleiding worden beperkt ingezet;
- d. Er is een opleidingsplan voor medewerkers waarin beschreven staat hoe zij zich voortdurend ontwikkelen en verder bekwamen.
- e. Er is een pedagogisch beleidsmedewerker/coach aangesteld.

De voortgang in het proces van deskundigheidsbevordering wordt eveneens beschreven in hoofdstuk 5 over de pm-er en het team en in het Opleidingsplan.

In dit plan zal waar het over een kind gaat steeds "hij" of "hem" gebruikt worden; vanzelfsprekend worden hier jongens en/of meisjes bedoeld.

Omdat onze instelling een personeelsbestand heeft dat uit louter vrouwelijke werknemers bestaat, zal als het over de medewerksters gaat, steeds "zij" of "haar" worden gebruikt.

De aanduiding 'pedagogisch medewerker' zal regelmatig worden afgekort tot pm-er.

Rotterdam, juli 2024

Kelly Rook

HOOFDSTUK 1: VISIE

Kinderopvang Kiekeboe heeft een visie, waaraan niet één bepaalde theorie ten grondslag ligt. Onze visie wordt gevormd door een samenstelling van eigen ervaringen en bestaande pedagogische visies.

Pedagogisch medewerkers leveren een belangrijke bijdrage aan de opvoeding van jonge kinderen. In geen enkele periode van hun leven gaat de ontwikkeling zo snel en leren kinderen zo veel als in de vroegste kinderjaren; hierin wordt de basis gelegd voor de gehele verdere ontwikkeling. Deze ervaringen van kinderen hebben een grote invloed op hun kijk op de wereld, hoe ze met anderen en met de eisen van de maatschappij omgaan en op hun zelfvertrouwen om nieuwe dingen te leren. Hoewel jonge kinderen gemotiveerd en nieuwsgierig genoeg zijn om te leren en de wereld te ontdekken, hebben ze daarbij steun nodig van hun omgeving. Ze zijn afhankelijk van vertrouwde relaties met hun ouders, pedagogisch medewerkers en andere kinderen. Ouders vertrouwen aan pedagogisch medewerkers dus de zorg van kinderen toe in de meest kwetsbare en vormende fase van hun leven.

In de kinderopvang bepalen pedagogisch medewerkers voor een groot deel de kwaliteit van leven van de kinderen. Zij hebben grote invloed op de sfeer in de kindergroep en of de mate waarin de kinderen zich op hun gemak voelen; een belangrijke voorwaarde voor groei, ontwikkeling en leren van kinderen. Als kinderen zich veilig en vertrouwd voelen, kunnen ze plezier maken met anderen, opgaan in hun spel en blij zijn als papa of mama hen komt ophalen. Als dat niet zo is, duurt een dag voor een jong kind heel erg lang en is heel zwaar. De invloed van medewerkers reikt echter verder dan het welbevinden van kinderen. Kwalitatief goede opvang geeft jonge kinderen ook op langere termijn iets extra's. Ze leren sociale en cognitieve vaardigheden die ze nodig hebben voor latere sociale relaties en voor een goede start op de basisschool. Elk kind is uniek en moet tot volle ontplooiing kunnen komen. Dit met respect voor de eigenheid van ieder kind en het tempo waarin het zich ontwikkelt.

Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Als zij hun kind naar het kinderdagverblijf brengen, kiezen zij ervoor de opvoeding te delen. Het is van belang dat tussen ouders en pedagogisch medewerker voortdurend afstemming is over de wijze waarop een kind zich ontwikkelt, en de wijze waarop door ouders en pedagogisch medewerker op het kind gereageerd wordt. Uitwisselen van informatie is hierbij van het grootste belang.

Het creëren van een veilige en geborgen omgeving is een samenspel tussen pedagogisch medewerkers, kinderen en de ruimte waarin ze zich bevinden. Vaste medewerkers in een groep, die zorgen voor een grote mate van continuïteit is een belangrijke factor. Kinderopvang Kiekeboe streeft ernaar het welzijn van het kind te stimuleren en ieder kind tot zijn recht te laten komen.

HOOFDSTUK 2: KIEKEBOE, DE ORGANISATIE

§ 2.1. Doelstelling van de organisatie, openingstijden en contracten

Het doel van de stichting, zoals omschreven in de statuten, is het bieden van een goede en pedagogisch verantwoorde ontplooiing - en verzorgingsmogelijkheid aan kinderen in de leeftijd van 2 maanden tot 4 jaar.

Kinderopvang Kiekeboe streeft ernaar zich op organisatorisch zowel als op financieel gebied continu te verbeteren, opdat de doelstellingen en kwaliteit zoals geformuleerd in dit beleidsplan voor wat betreft de opvang, het personeel en de accommodatie gerealiseerd kunnen worden.

Het kinderdagverblijf is 51 weken per jaar geopend, en zoals contractueel tussen ouders en stichting is vastgelegd, wordt er per kind 49 weken opvang geboden. Tussen Kerst en Oud & Nieuw (van 24 december tot en met 1 januari) is het kinderdagverblijf gesloten, daarnaast moeten ouders 2 weken 'vakantie opnemen'. Deze weken hoeven niet aaneengesloten te zijn, maar wel in periodes van minimaal 1 week.

Het dagverblijf is geopend van 7.00 uur tot 18.00 uur. Een standaardcontract biedt opvang van 7.30 uur tot 17.30 uur, en tegen betaling van een "meerprijs" kunnen ouders dit verlengen met een halfuur in de ochtend en/of een half uur tot 18.00 uur.

Er kan ook gekozen worden voor een "onderwijscontract"; Dit is een contract waarbij ouders 40 weken kinderopvang inkopen in plaats van de gebruikelijke 50 weken. Het kind komt dan niet op het kinderdagverblijf tijdens schoolvakanties. Dit contract is vooral aantrekkelijk voor mensen die werkzaam zijn in het onderwijs of ouders die zelf naar school gaan. Ouders die een onderwijscontract hebben, krijgen aan het begin van het schooljaar een overzicht met de schoolvakanties van dat schooljaar.

§ 2.2. De organisatie structuur

Bestuur

De stichting heeft een bestuur dat bestaat uit minimaal 3 personen: een voorzitter, penningmeester en een secretaris.

Het bestuur stelt het beleid van de stichting vast en houdt toezicht op stichtingsniveau op de uitvoering van het beleid. De directie heeft tot taak hiertoe adequate informatie aan te dragen. Als de Personeelsvertegenwoordiging agendapunten heeft om in het bestuur te bespreken, wordt hier tijd voor ingeruimd.

Managementteam

Het managementteam bestaat uit de voorzitter van het bestuur en de 2 directieleden. Het managementteam heeft tot taak het beleid voor zover dit betrekking heeft op de voorzieningen en het uitvoerende werk te initiëren, vorm te geven en vast te stellen. Hoofdpijnen met betrekking tot de organisatie, het personeel en de accommodatie komen samen in het MT.

Directie

De directie bestaat uit twee directeuren.

De directie is belast met de dagelijkse leiding van de Stichting. Zij draagt zorg voor de beleidsvorming en uitvoering, welke besproken wordt in managementteam en bestuur.

Managementassistente

Er is één managementassistente die een aantal door de directie gedelegeerde verantwoordelijkheden heeft. Zij draagt zorg voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid van de instelling en de daaruit voortvloeiende actieplannen. Haar werkzaamheden zijn praktisch van aard en vallen te allen tijde onder directe verantwoording van de directie.

Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

De Pedagogisch beleidsmedewerker/coach is een minimaal MBO 4 geschoolde medewerker, die meedenkt over het pedagogisch beleid en suggesties kan doen voor eventuele wijzigingen. Zij observeert pedagogisch medewerkers terwijl zij zelf meewerkt in de groep en coacht medewerkers. Haar werkwijze is vastgelegd in een apart beleid "pedagogisch beleidsmedewerker/coach". Haar werkzaamheden vallen te allen tijde onder de directe verantwoording van de directie.

Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers zijn belast met het dagelijks uitvoerende werk in de verschillende groepen. Hun taken zijn uitgebreid omschreven in het personeelsbeleid.

Personeelsvertegenwoordiging (P.V.T.)

De P.V.T. behartigt de belangen van het personeel in overleg met de directie.

Huishoudelijk medewerkster

De huishoudelijk medewerkster draagt zorg voor de was en de afwas van de groepen. Tevens besteedt zij aandacht aan het ontvangen van ouders en kinderen en zorgt dat de hal en ontvangstruimtes er netjes uitzien. Zij neemt de pedagogisch medewerker een aantal huishoudelijke taken uit handen.

Stagiaires

In de groepen zijn regelmatig stagiaires werkzaam van de opleiding Pedagogisch Werk, niveau 3. Meer hierover in paragraaf 5.5. en in het Opleidingsplan.

§ 2.3 Overlegstructuur binnen de instelling

De medewerksters houden in hun eigen team dagelijks een logboek bij, waarin de bevindingen van de dag worden vastgelegd. Het doel hiervan is dat de medewerksters die parttime werken, de meesten dus, op de hoogte blijven van alles rondom de kinderen, ook op de dagen of uren dat zij er niet zijn/waren.

In de groepen met 0 – 2 jarigen wordt in het logboek per kind beschreven hoe de dag is verlopen. Zodra een kind overgaat naar de peutergroep, wordt dit logboek vernietigd. In de groepen met 1,5 – 4 jarigen wordt er alleen over een kind geschreven wanneer het die dag opvallend gedrag vertoonde. De gegevens in het logboek zijn alleen inzichtelijk voor de eigen PM's, met als doel een goede voortgang van de opvang en worden ongeveer eens per halfjaar vernietigd.

De pedagogisch medewerkers vergaderen één keer per 2 maanden, in de volgende samenstelling:

Werkoverleg (duur: 0,75 uur), waarin de medewerksters van elke groep de voortgang van het werk in hun eigen groep bespreken. Pedagogische zaken/observaties van de kinderen, plannen van aanpak, samenwerking tussen de pedagogisch medewerkers en de contacten met ouders komen aan de orde.

Doelgroepvergadering (duur: 1 uur), waarin alle pedagogisch medewerkers van dezelfde leeftijdsdoelgroep de voortgang van die doelgroep bespreken en afstemming van de werkwijze realiseren. Directieleden meestal aanwezig.

De directie heeft wekelijks overleg over lopende zaken binnen de instelling. Het managementteam vergadert alleen indien gewenst. Het bestuur vergadert ongeveer 1 keer per 6 weken.

§ 2.4 Plaatsingsbeleid

Ouders kunnen op verschillende manieren met Kinderopvang Kiekeboe in contact komen voor informatie: telefonisch, via de website en/of e-mail, persoonlijk of schriftelijk.

Als ouders de Stichting bellen om meer informatie, zal er in eerste instantie worden geïnformeerd naar de leeftijd van het kind, het aantal dagen dat men opvang wil en op welke termijn de opvang moet starten.

Daarna worden de ouders uitgenodigd voor een kennismaking met het kinderdagverblijf. Het is ook mogelijk een informatieboekje te sturen.

Als duidelijk is of er plaats is en wanneer de opvang moet starten, worden de ouders ingelicht over de procedures rondom het aanvragen van de tegemoetkoming bij de belastingdienst en eventueel de gemeente (wanneer het gaat om de Sociale Dienst). Indien ouders aangeven de kosten van de opvang niet te kunnen of willen voorschieten, kan de opvang niet starten voordat de beschikkingen binnen zijn. Men moet dan rekening houden met ca. twee maanden wachttijd.

Aanmeldingen van een tweede of derde kind, en gewenste uitbreiding van aantal dagen hebben voorrang op externe aanmeldingen.

Contracten

De administratie rondom de contracten van de kinderopvang, is uitbesteed aan DebiCare.

Als ouders akkoord gaan met de voorgestelde plaats wordt aan DebiCare gevraagd een contract op te maken. Na ondertekening is de plaatsing definitief.

Ouders ontvangen ook de factuur voor de opvang van DebiCare. De betalingen van deze facturen worden rechtstreeks aan de Kinderopvang gedaan.

Het plaatsen van kinderen, het veranderen van opvangdagen of het opzeggen van de opvang, gebeurt op de administratie van het kinderdagverblijf.

Tegemoetkomingen

Ouders kunnen bij de overheid (belastingdienst) en sommigen bij de gemeente (Sociale Dienst) een tegemoetkoming in de kosten voor de kinderopvang aanvragen. Binnen het kinderdagverblijf kunnen ouders desgewenst geholpen worden bij het aanvragen van de tegemoetkomingen. Zij moeten daartoe hun digiD inlogcode meenemen en een (schatting van hun) jaarinkomen.

Plaatsing

Ongeveer een maand voor de daadwerkelijke plaatsing ontvangen de ouders een uitnodiging voor een intakegesprek in de groep waar het kind geplaatst is. In dit gesprek kunnen ouders kennismaken met de medewerkers die hun kind gaan opvangen. De medewerkers zullen vertellen hoe het er in de groep aan toegaat en de ouders krijgen de ruimte om informatie over te dragen over hun kind en vragen te stellen over de werkwijze van het dagverblijf. Het gesprek wordt gevoerd aan de hand van een intake-lijst en ouders zetten na afloop van dit gesprek een handtekening als verklaring dat alle onderwerpen met hen besproken zijn.

Er wordt afgesproken wanneer het kind voor het eerst komt. In overleg met de medewerkers, kunnen ouders gebruik maken van een wen-periode, vanaf de aanvangsdatum van het contract.

§ 2.5 Openen en sluiten

Als het kinderdagverblijf open gaat om 7.00 uur, zijn er 1 peuter –of dreumes pedagogisch medewerker en 1 pedagogisch medewerker aanwezig. De kinderen van 0 – 2 jaar worden opgevangen in het lokaal van Kleine Beer, de kinderen van 1,5 – 4 jaar worden opgevangen in het lokaal van Dikkie Dik. Om 7.30 uur komt er van elke groep een pedagogisch medewerker bij en om 7.45 uur is er van iedere groep een medewerkster aanwezig; vanaf die tijd gaan de kinderen dus met hun eigen pedagogisch medewerker naar hun eigen lokaal.

Als de groepsgrootte in 1 van de groepen een inzet van 3 pedagogisch medewerkers vergt, begint deze 3^e pedagogisch medewerker om 8.15 uur.

Tussen 17.15 uur en 17.30 uur gaan de 0 – 2 jarige kinderen (babygroep) die er dan nog zijn, naar het lokaal van Kleine Beer, en de 1,5 – 4 jarige kinderen (dreumes/peutergroepen) naar het lokaal van Dikkie Dik. Er wordt tussen 17.45 uur en 18.00 uur namelijk weer afgesloten met 1 baby pedagogisch medewerker en 1 dreumes/peuter pedagogisch medewerker.

Ouders die hun kind na 17.30 uur komen ophalen en dus een medewerkster treffen die op die dag niet bij hun kind in de groep was, kunnen van tevoren telefonisch informeren hoe de dag met hun kind verlopen is. Natuurlijk is de medewerker die als laatst aanwezig is, ook op de hoogte van de nodige informatie, maar met meer specifieke vragen kan er door ouders altijd gebeld worden.

§ 2.6 Achterwachtregeling

Er zijn in het pand van Kiekeboe te allen tijde minimaal 2 medewerkers aanwezig.

Medewerkers zijn verplicht het kinderdagverblijf met 2 personen te openen en te sluiten, zodat in geval van calamiteiten de ene medewerker altijd achterwacht is voor de andere medewerker.

Deze regeling is ook opgenomen in het Veiligheidsbeleid van de instelling.

Hoofdstuk 3 De groepen, ruimtes en werkwijze

§ 3.1 De groepsindeling, leeftijdsopbouw en groeps grootte

De groepsindeling en leeftijdsopbouw zijn momenteel als volgt geregeld:

In theorie:

Kleine Beer, Dribbel

: maximaal 12 kinderen in de leeftijd van 0 - 2 jaar

Kikker en Dikkie Dik : maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 2 - 4 jaar

Grote Beer : maximaal 11 kinderen in de leeftijd van 18 tot en met ongeveer 36 maanden.

Pippeloentje : maximaal 8 kinderen in de leeftijd van 0-2 jaar

Het maximale aantal kinderen in de groep hangt af van de leeftijdsopbouw en het daarmee samenhangend toegestane aantal kinderen per medewerkster; dit staat omschreven in §5.2.

Er is in het kinderdagverblijf gekozen voor een horizontale groepsindeling, omdat de ontwikkeling van de kinderen in de groep in deze samenstelling meer gelijk opgaat dan in bijv. groepen met kinderen van 0 – 4 jaar.

De overgang van een kind naar de volgende groep, wordt altijd eerst besproken met ouders. De pedagogisch medewerkers van de babygroep waar het kind zit weegt af, of het kind in Grote Beer of in 1 van de peutergroepen op zijn plek zal zijn. Er wordt hierbij gekeken naar de ontwikkeling en het karakter van het kind:

- * motorische ontwikkeling: het kind moet liefst wel kunnen lopen en in staat zijn uit een (tuit)beker te drinken.
- * cognitieve ontwikkeling: het kind moet eenvoudige opdrachtjes van de leiding kunnen begrijpen
- * spraak/taalontwikkeling: het kind moet eenvoudige opdrachtjes van de leiding kunnen begrijpen
- * sociaal/emotionele ontwikkeling: het kind moet in de mate die bij zijn/haar leeftijd hoort enigszins weerbaar zijn. Het moet niet bang zijn om rond te kijken en het (na een wenperiode) leuk vinden om op ontdekkingsstocht uit te gaan in het nieuwe lokaal. Welbevinden van het kind staat tenslotte altijd centraal.

§ 3.2 Stamgroepen en open deuren beleid

Er is binnen Kiekeboe geen “open deuren beleid” in de zin van dat de kinderen dagelijks in andere groepen kunnen binnenlopen wanneer zij dat zouden willen.

Alle kinderen hebben hun eigen vaste (stam)groep, met zoveel mogelijk hun eigen pedagogisch medewerkers. Dit is belangrijk voor de continuïteit. Daarnaast is flexibiliteit ook van belang, zowel voor de kinderen zelf als soms voor goede bedrijfsvoering van de organisatie. Het is voor kinderen leuk om de uitdaging te hebben van het verkennen van andere lokalen en ander speelgoed. Soms blijkt dat er een activiteit aangeboden kan worden welke is toegespitst op een bepaalde leeftijdsgroep; het kan zijn dat kinderen van deze leeftijd uit meer dan één groep worden samengebracht om aan de activiteit deel te nemen. Omdat het welbevinden van het kind de eerste prioriteit heeft, wordt altijd per kind bekeken of het er aan toe is het eigen lokaal tijdelijk te verruilen voor een andere ruimte. Het spreekt voor zich dat dit dus niet gebeurt met kinderen die bijvoorbeeld in de eenkennigheidfase zitten of die er moeite mee hebben uit hun vertrouwde ruimte te gaan.

De pedagogisch medewerkers van Kleine Beer en Dribbel zullen kinderen die tegen de leeftijd van 18 maanden aanlopen, af en toe meenemen “op sjouw” binnen het kinderdagverblijf, zodat zij in staat worden gesteld te ontdekken dat er meer is dan alleen hun eigen groep en lokaal. Het voordeel hiervan is dat zij aan de hand van hun vertrouwde pedagogisch medewerker lopen en zich dus veilig voelen. Een bijkomend voordeel is dat zij dan vast gezien hebben dat er een “dreumes/peutergroep” bestaat, wat de overgang mogelijk vergemakkelijkt.

§ 3.3 Vaste gezichten criterium en het samenvoegen van groepen

Tussen 7.00 uur en 7.45 uur, en tussen 17.30 uur en 18.00 uur, zijn de dan aanwezige kinderen in de groepen Kleine Beer en Dikkie Dik, zoals omschreven in §2.5.

In die tijd kan het dus zijn, dat kinderen een pedagogisch medewerker hebben die niet van hun eigen stamgroep is.

Wanneer er in vakantietijd heel weinig kinderen in de groepen zijn, worden er wel eens stamgroepen samengevoegd. Of bij overmacht zoals plotseling zieke pedagogisch medewerkers.

Bij de inzet van de vaste gezichten volgen we de volgende stappen:

- Als er niemand van het eigen team kan invallen kijk je naar het team waar de groep mee wordt samengevoegd.
- Als het niet mogelijk is een PM'er van het team in te zetten wordt er gekeken of er een bekende invaller ingezet kan worden.
- Als de BKR met de samenvoeging niet klopt kan in het uiterste geval gekozen worden enkele kinderen over te plaatsen naar de tweede leeftijdsstamgroep. Waarbij per stamgroepsperiode toestemming aan ouders wordt gevraagd.

Daarbij wordt bij de 0 – 2 groepen gelet op de volgende punten:

- van welke groep zijn de meeste kinderen
- hoeveel kinderen zijn er bij elkaar, en welk lokaal biedt daarvoor een geschikte ruimte
- zijn er kinderen die eenkennig zijn, of anderszins moeite hebben met een andere ruimte of andere groepssamenstelling
- kinderen blijven bij hun eigen pedagogisch medewerker. Van dit punt wordt alleen afgeweken als er overmacht is en er door ziekte van medewerkers geen eigen pedagogisch medewerkers zijn. Bij het inroosteren wordt er echter naar gestreefd, van elke groep iemand aan het werk te hebben.

Soms gaan kinderen dan voor het slapen toch met hun pedagogisch medewerker terug naar hun eigen lokaal, zodat ze in hun eigen bedje kunnen slapen.

Het is een enkele keer voorgekomen, dat door een groot ziekteverzuim van de medewerkers, de groepen noodgedwongen moesten worden samengevoegd. Ook toen is er rekening gehouden met bovenstaande punten. In 0-2 groep Kleine Beer moet altijd een groep aanwezig zijn, omdat medewerkers daar via een knopje de voorkeur open moeten doen, bij afwezigheid van de directie.

Bij de peutergroepen wordt gelet op de volgende punten:

- Het samenvoegen gebeurt in het lokaal van de groep die de meeste kinderen heeft, zodat de minste aanpassingen nodig zijn qua inrichting en speelmateriaal. Tenzij er een pedagogisch reden is om hiervan af te wijken, zoals hierboven beschreven.
- Laat de samenstelling van de groep en het aantal kinderen toe dat er wordt samengevoegd

Er wordt bij het samenvoegen niet afgeweken van de toegestane BKR en ook niet van de maximaal toegestane groepsgrootte.

Bij samenvoeging slapen de kinderen alleen in de slaapkamer van Dikkie Dik als het grotere kinderen zijn, die er geen moeite mee hebben in een andere slaapkamer te slapen. Als er kleinere kinderen zijn, slapen ze in de slaapruijnte van hun eigen groep.

Als er groepen worden samengevoegd, zijn er kinderen die op de betreffende dag niet in hun eigen lokaal worden opgevangen. Omdat er altijd vaste pedagogisch medewerkers zijn, hebben zij daaraan hun houvast. Het samenvoegen gebeurt alleen met groepen in dezelfde leeftijd, dus babygroepen samen of peutergroepen samen. De dreumesgroep blijft eigenlijk altijd op zichzelf.

§ 3.4 Stamgroep en 2^e stamgroep

Een stamgroep is een vaste groep kinderen in een passend ingerichte vaste groepsruimte. Een stamgroepruimte is de ruimte waarin kinderen het grootste deel van de dag aanwezig zijn. Een kind heeft altijd een eigen vaste stamgroep en deze is contractueel ook met ouders vastgelegd. Het kan wel zijn, dat een stamgroep gebruik maakt van de ruimte van een andere stamgroep.

Soms komt het voor dat een kind bij wijze van uitzondering, in een andere stamgroep kan worden opgevangen. Dit is wel aan regels gebonden. Ouders moeten hiervoor van tevoren schriftelijk toestemming hebben gegeven. Hiervoor gebruiken wij de "toestemmingsverklaring tweede stamgroep" in app van het Ouderportaal.

Een tweede stamgroep wordt in de volgende gevallen gebruikt:

- ouders willen een extra dag opvang afnemen en er is in de eigen stamgroep geen plek (in dat geval zullen we wel met de ouders overleggen of het voor dit betreffende kind een goede 'oplossing' is)
- ouders willen hun kind plaatsen maar er is nog niet alle gewenste dagen plek op de betreffende groep. Het kind zou dan evt. tijdelijk in een 2^e stamgroep opgevangen kunnen worden. Dit heeft echter zeker niet onze voorkeur. Eerder zullen we kijken of een kind dat hier al gewend is en toch binnen korte tijd gaat doorstromen, gebruik kan maken van de 2^e stamgroep.
- Een kind staat qua leeftijd en ontwikkeling op de nominatie om over te gaan naar de volgende leeftijdsgroep, maar daar is nog niet op alle dagen een plek beschikbaar. In dit geval bespreken we met de ouders of we denken dat het kind het leuk zal vinden en het aankan om in een 2^e stamgroep te worden opgevangen. Kinderen waarvan we denken dat zo'n overgang sowieso al impact zal hebben, wordt nooit in een 2^e stamgroep opgevangen, omdat het in dat geval verwarrend is voor het kind.

§ 3.5 Inrichting van de lokalen

De lokalen van de verschillende groepen worden bewust op een bepaalde manier gebruikt en ingericht om pedagogische doelstellingen te verwezenlijken. Ruimte heeft invloed op het gedrag van de kinderen. De ruimte kan uitdagen tot spelen en het oefenen van vaardigheden. Een goede ruimte kan uitnodigen tot samenspelen en de communicatie tussen de kinderen stimuleren. Daarnaast moet er voor de kinderen ook de mogelijkheid zijn om zich terug te trekken, en rust te nemen.

Er is geprobeerd om bij de inrichting van de lokalen binnen Kinderopvang Kiekeboe rekening te houden met tegelijkertijd orde en flexibiliteit door, over het algemeen, de volgende kenmerken:

- Duidelijk te onderscheiden zorg –en speelhoeken; het is duidelijk waar er bijvoorbeeld wordt gegeten en geslapen, en waar de lichamelijke verzorging plaatsvindt.
- Er zijn plaatsen voor sociale interactie.

- Er is, meestal in het midden van het lokaal, een open ruimte, waar de kinderen actief kunnen spelen.
- Er zijn vaste, soms gespecialiseerde hoeken langs de wanden, bijvoorbeeld een poppenhoek, een speekleed met garage en auto's of een bouwhoek.
- Er is verplaatsbaar meubilair en er zijn opruimbakken.
- Er is een rechtstreekse toegang tot de buitenspeelplaats.
- Er is plek om actief te spelen en plek om rustig te spelen.

Daarnaast is er in de lokalen gezorgd voor comfort en veiligheid voor kinderen en ouders door:

- Uitnodigende vloeren, muren en plafonds
- Veel lichtinval van buiten
- Meubilair op baby, -dreumes, -en peuterformaat.
- Meubilair op volwassenformaat.
- Voor ieder kind een mandje in de vakjeskast, waarin plek is voor een setje reservekleding en bijvoorbeeld een speen of knuffel.
- Ruimte aan de muur voor knutsels van kinderen.
- Genoeg speelgoed op planken of in bakken toegankelijk voor de kinderen.
- Ruimte met zacht materiaal, zoals kussens, een bank of makkelijke stoel of een mat op de grond.
- Meerdere niveauhoogten waarop activiteiten kunnen plaatsvinden.

Specifiek in de lokalen voor de 0 – 2 jarigen:

- Hoge boxen: behalve dat de Arbo-wet voor de medewerkers het gebruik van hoge boxen verplicht, is de ervaring dat de kinderen het prettig vinden in een hoge box; zij hebben overzicht over de speelvloer en voelen zich veilig (er wordt geen speelgoed door de grote kinderen in hun box gegooid). De transparante wand tussen de 2 boxdelen, zorgt ervoor dat de 2 kinderen die in de box liggen, contact met elkaar kunnen hebben doordat ze elkaar kunnen zien.
- Kinderstoelen: Er zijn verschillende soorten kinderstoelen, passend bij de verschillende leeftijden en type kinderen.
- Wipstoeltjes: De wipstoeltjes worden vooral gebruikt om kinderen die nog te klein zijn voor in een kinderstoel bijvoorbeeld een fruithapje te geven. Daarnaast zitten kinderen er soms een poosje in bovenop de tafel, als de andere kinderen ook rondom de tafel zitten om te eten en drinken. Dit schept een gevoel van "erbij horen". Verder worden de stoeltjes zo min mogelijk gebruikt, omdat de bewegingsvrijheid van de kinderen in deze stoeltjes zeer beperkt is.

Specifiek in de lokalen voor de 1,5/2 – 4 jarigen:

- Inrichting in hoeken: in de peutergroepen zijn duidelijker dan in de babygroepen de verschillende speelhoeken gecreëerd. Peuters ontwikkelen fantasiespel, wat door verschillende hoeken gestimuleerd wordt. De afscheiding van een hoek zorgt ervoor dat een kind in zijn spel kan blijven en minder snel wordt afgeleid door prikkels van buitenaf.
- W.C.-tjes: In de verschoonruimten van de peutergroepen zijn ook kleine w.c.-tjes. Zindelijkheid van de kinderen wordt getraind.

§ 3.6 slaapruimtes

De slaapruimtes zijn in alle groepen afgescheiden van de rest van het lokaal; in het lokaal waar de kinderen de rest van de dag doorbrengen is veel te zien en te beleven en de kinderen hebben in een aparte slaapkamer een rustig plekje om te slapen. Ook moeilijke slapers hebben zo minder afleiding en worden niet gestoord in hun rust. De slaapruimtes worden dagelijks geventileerd en er wordt voor gezorgd dat het niet te warm is.

De bedjes en het beddengoed zijn schoon en veilig. Kinderen tot 2 jaar slapen onder een dekentje. Kinderen van 18 maanden– 4 jaar slapen op lage stretcherbedjes in een slaapzakje.

§ 3.7 buitenruimtes

Buitenspelen is voor kinderen van groot belang. De buitenruimte bevindt zich rondom het hele gebouw, is onderverdeeld in 3 pleinen voor de verschillende groepen en aangepast aan de verschillende leeftijden. De babygroepen Dribbel en Pippeloentje delen hun buitenplein, speciaal ontworpen voor kinderen van deze leeftijd. Kleine Beer heeft ook een eigen buitenruimte. De dreumes/peutergroepen Grote Beer, Kikker en Dikkie Dik delen samen de buitenruimte.

De buitenruimtes bieden genoeg uitdaging en mogelijkheden voor de kinderen om te kunnen spelen en rennen en zo hun motoriek te ontwikkelen. Bij elk plein is een zandbak, en er zijn houten huisjes waarin de kinderen zich kunnen “verstoppert”. Alle buitenruimtes hebben zowel een tegelplein als gras.

§ 3.8 sfeer in de groepen

Er wordt in de groepen gestreefd naar een warme sfeer, open en harmonieus.

In de groepen van 0 – 2 jaar, wordt er op gelet dat momenten van veel geluid worden afgewisseld met rust; teveel “herrie” (dit kan net zo goed een cd met kinderliedjes zijn, als telefoongesprekken of mensen die de groep in en uit lopen) kan voor baby’s onrust geven, waardoor ze overvoerd en overprikkeld kunnen raken.

In de groepen van 1,5/2 – 4 jaar, is de afwisseling van rust en drukte meer automatisch te regelen door de structuur van de dag. Daarnaast kiezen de medewerkers er voor om bewust momenten van “rust” in te bouwen, wanneer er sprake is van veel drukte onder de kinderen. Dit kan bijvoorbeeld door het voorlezen van een boekje of met (een deel van de) kinderen een activiteit te doen.

§ 3.9 wenbeleid

Wennen verloopt bij het ene kind makkelijker dan bij het andere kind. In de wenperiode wordt de basis gelegd voor een vertrouwensband tussen de ouders, het kind en de pedagogisch medewerkers. Wij hechten veel waarde aan een zorgvuldige verzorging, omdat dit de baby een gevoel van geborgenheid en veiligheid geeft. Als dat goed zit, kan een baby met plezier en vertrouwen uiteindelijk zelfstandig spelen, bewegen en slapen. We willen daarom inzicht krijgen in hoe de opvoeding en verzorging thuis gaat. Wat doet de ouder bij het naar bed brengen van hun kind en in welke volgorde? Hoe geven zij thuis de voeding? Zijn er nog meer belangrijke rituelen? Het aansluiten op deze rituelen zorgt ervoor dat een baby deze handelingen sneller herkent en zich sneller vertrouwd voelt in de groep.

Kinderen die voor het eerst komen op het kinderdagverblijf in de baby-, dreumes- en peutergroep mogen van tevoren een dagdeel komen wennen met de ouder voor de plaatsingsdatum is ingegaan. Als het wennen voorspoedig verloopt start de dreumes/peuter met hele dagen. Als het wennen moeizaam verloopt omdat het kind nog niet gewend is om bij andere volwassenen te zijn dan wordt een specifiek wenschema gemaakt in overleg met de ouders.

§ 3.9.2 overgang naar de volgende groep

Tussen de leeftijd van 18 maanden en 2 jaar, gaan kinderen over naar de dreumesgroep Grote Beer (als ze jonger zijn dan 2 jaar) of naar de peutergroep Kikker of Dikkie Dik (als het kind 2 jaar is). Het moment waarop deze overgang exact plaatsvindt, heeft te maken met de beschikbare dagen waarop opvang nodig is in de betreffende groep. Daarnaast wordt er gekeken of het kind er aan toe is over te gaan. In de maand december vinden er meestal geen overgangen plaats, omdat dit voor kinderen een onrustige periode is.

Als bij de medewerkers bekend is naar welke groep een kind zal gaan, overleggen de pedagogisch medewerkers van de groepen onderling per welke datum het kind in de volgende groep gaat starten. De pm'ers dragen de gegevens over het kind aan elkaar over. De ouders worden door de medewerkers op de hoogte gesteld van de overgang en krijgen een brief "Welkom in de dreumes –of peutergroep"; hierin wordt uitgelegd hoe de dag er uitziet in de nieuwe groep en de werkwijze van de groep. Ook wordt aan ouders een nadere kennismakingsgesprek aangeboden als ouders dat prettig vinden. Als de ouder(s) de dreumes – of peutergroep nog niet kennen dan stelt de pedagogisch medewerker van de babygroep de ouder voor aan de dreumes –of peutergroep (indien mogelijk anders belt de pedagogisch medewerker naar haar collega dat de ouder op dat moment komt kennismaken).

Vóór de overgangsdatum gaat het kind eerst een keer "wennen"; het wordt 's morgens door de eigen pedagogisch medewerker (PM'er) meegenomen naar de dreumes –of peutergroep. De vertrouwde PM'er blijft er een poosje bij en neemt vervolgens afscheid van het kind. Het kind wordt opgevangen door de PM'er van de nieuwe groep, en blijft slapen. Hierna wordt hij teruggebracht naar de oude groep of blijft op de groep tot het ophalen. De volgende keer dat het kind komt, neemt het afscheid in de babygroep en wordt door de PM'er naar de dreumes –of peutergroep gebracht. Vanaf dat moment is het kind echt in de nieuwe groep en wordt het daar ook door ouders gebracht en gehaald.

Onze ervaring is, dat één keer wennen, voor het overgaan, genoeg is. Vaker wennen geeft onduidelijkheid voor het kind: het begrijpt niet, waarom het telkens tussen 2 groepen moet manoeuvreren. Vanaf het moment dat bekend is naar welke nieuwe groep een kind gaat, kan de babyleidster af en toe even gaan kijken in de nieuwe groep.

Overgang van de peutergroep naar de BSO

Als de groep het toelaat, dan het is wenselijk dat de peuter samen met een pedagogisch medewerker op de BSO gaat kennismaken. Dat kan op een woensdagmiddag of een studiedag van de school als de andere kinderen van de peutergroep slapen. De pedagogisch medewerker gaat met twee kinderen kennismaken/op bezoek bij de BSO over.

§ 3.10 de zomervakantie

In de 6 weken dat de basisscholen van Rotterdam zomervakantie hebben, komen er ook minder kinderen naar het kinderdagverblijf en zijn er beurtelings veel medewerkers op vakantie. In maart ontvangen ouders een brief, waarin hen wordt gevraagd welke 2 weken hun kind “vakantie” heeft; wij bieden tenslotte 50 weken opvang per jaar (zie 2.1.1), waarvan 1 week vakantie tussen kerst en de jaarwisseling valt. De vakantie van de medewerkers wordt zodanig verdeeld, dat er altijd een vaste medewerker van de groep aanwezig is.

Doordat er veel minder kinderen zijn, kan het soms voorkomen dat 2 groepen worden samengevoegd. Het samenvoegen van groepen is omschreven in § 3.3.

§ 3.11 Dagindeling en pedagogische motivatie (speelwerkplan)

De dagindeling in de verschillende groepen is tegelijkertijd voorspelbaar en flexibel; de voorspelbaarheid geeft regelmaat en houvast, wat prettig is voor de kinderen en de pedagogisch medewerkers. De flexibiliteit is belangrijk om in te kunnen spelen op de individuele behoefte van de kinderen.

§ 3.11.1 Speelwerkplan 0 – 2 jarigen

7.00 uur – 8.00 uur

De eerst kinderen worden gebracht. Tot 7.45 uur blijven de kinderen van de 0-2 jarigen groepen in 1 ruimte, die van Kleine Beer, waarbij 1 medewerkster aanwezig is.

Vanaf 7.45 uur gaan de kinderen met de pedagogisch medewerker van de eigen groep naar hun eigen ruimte.

Bij binnenkomst is er voor de ouders gelegenheid om informatie over hun kind aan de medewerkster door te geven.

Deze informatie wordt genoteerd op de presentielijst, waarop wordt vermeld, welk kind aanwezig is en op welke tijd zij zijn binnengekomen. Op deze lijst wordt bovendien telefonisch ontvangen informatie genoteerd. De presentielijst wordt gedurende het verloop van de dag gebruikt om informatie over de kinderen te verzamelen en deze naar de ouders terug te koppelen, wanneer zij hun kind weer komen halen.

Totdat een kind 8 maanden oud is, bestaat de mogelijkheid gegevens met de pedagogisch medewerkers uit te wisselen via een “Kiekeboe-schriftje”. Het gaat hier echter alleen om informatieoverdracht over voedingstijden en slaaptijden. Kiekeboe hecht erg veel belang aan persoonlijke communicatie met ouders, dus alle andere informatie wordt mondeling met ouders doorgenomen.

Als een kind moeite heeft met afscheid nemen van de ouder wordt daar op het betreffende moment ruimschoots aandacht aan besteed. Ouders wordt altijd geadviseerd duidelijk afscheid te nemen en niet stiekem weg te gaan, maar ook om niet heel lang te doen over het afscheid.

Afhankelijk van de leeftijd zal het kind vanaf binnenkomst een eigen ritme volgen zoals afgesproken tijdens het intakegesprek met de ouders. Dit betekent, dat flesvoedingen, pap, groente- en fruithappen op de door de ouders aangegeven tijden aangeboden zullen worden aan de baby's, voor zover mogelijk binnen het ritme van de groepen.

De jongste kinderen zullen in het algemeen eerst een bepaalde tijd in de box spelen.

De boxen op ooghoogte zijn vooral geschikt voor de jonge baby's; kijk- en speelmateriaal bevinden zich in de directe nabijheid van het kind, draaien, zitten, optrekken en staan kunnen geoefend worden en het contact met de pedagogisch medewerker gebeurt op een voor beiden prettige hoogte. Naar behoefte kan er in deze box, in een bedje of een kinderwagen worden geslapen. Afhankelijk van het ritme van het kind kan er een voeding worden gegeven.

Voor de oudere kinderen is de ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt bepalend of het op de grond speelt of op een beschutte plaats in de ruimte. Een van de groepen heeft een afgeschermd deel in de ruimte met niveauverschillen, wat uitnodigt tot staan en klimmen.

Bij het aanbieden van speelgoed voor de jongere kinderen wordt gelet op de vaardigheden van het kind, de oudere kinderen maken zelf een keuze of worden hierbij geholpen door de pedagogisch medewerker.

Door de inrichting van de ruimte worden speelmogelijkheden zoals verstoppertje, rennen, liggen op een matras, speelhuisje, open kasten en dergelijke bevorderd.

9.30 uur

Rond half tien is er sprake van een rustmoment, waarbij de oudere kinderen in de kinderstoel bij de tafel zitten.

Er wordt fruit gegeten; het fruit wordt gegeten in stukjes, fijn gemaakt of gepureerd. We streven ernaar de kinderen boven 6 maanden oud in ieder geval vers fruit te geven, de jongste kinderen krijgen een potje of vers fruit. Hierna wordt er sap c.q. voeding gedronken uit een flesje, tuitbeker of gewone beker. Waar het kind uit drinkt hangt samen met de ontwikkeling van het kind.

Hierna worden er liedjes gezongen, waarbij niet alleen de klanken belangrijk zijn, maar ook de bijbehorende bewegingen. Door de keuze van de liedjes worden verschillende ontwikkelingsgebieden gestimuleerd, met name de taalontwikkeling, de motorische ontwikkeling en de sociale ontwikkeling.

Na het schoonmaken van handen en gezicht gaat een aantal kinderen slapen; leeftijd en slaapbehoefte zijn bepalend voor het tijdstip, waarop de kinderen naar bed gaan.

In de tijd tot het middageten kunnen er met de kinderen, die niet slapen, andere activiteiten gedaan worden, zoals samen een boekje kijken, een kringspelletje doen, samen bouwen, puzzelen. Bij goed weer kan er buiten gespeeld worden met de bal, de loopauto's, poppenwagens, fietsjes en dergelijke.

Er wordt naar gestreefd, om iedere dag een bepaalde tijd naar buiten te gaan. Dit zal niet alleen ten goede komen aan de gezondheid van het kind, maar zal ook de belevingswereld van het kind verruimen.

Als het weer het toelaat slapen de jongere kinderen regelmatig buiten in kinderwagen of wandelwagen.

Zeker voor de kinderen, die 5 dagen het kinderdagverblijf bezoeken is het buiten zijn van groot belang.

11.45 uur

Om 11.45 uur gaan we aan tafel, om een boterham te eten. Het speelgoed wordt zo mogelijk samen met de kinderen opgeruimd, daarna worden de handen gewassen en gaan de kinderen in de kinderstoel aan tafel.

De kinderen onder 1 jaar eten licht bruin brood, de kinderen boven 1 jaar eten donker volkorenbrood.

Er worden halve boterhammen aangeboden, zodat er voor de kinderen de mogelijkheid is om verschillende soorten beleg te proeven. Wel streven we ernaar om de kinderen zo min mogelijk zoet beleg te geven en zal de eerste halve boterham in ieder geval met hartig beleg klaargemaakt worden.

De boterham wordt, nadat deze in stukjes is gesneden, met een vorkje gegeten. Het kind wordt gestimuleerd om zelf op deze manier zijn brood te eten. Als dit niet lukt biedt de pedagogisch medewerker het kind steeds een stukje, aan de vork geprikt brood, aan. Bij het aanbieden van voeding houden we ons aan de afspraken, zoals die gemaakt zijn met de ouders. Deze kunnen te maken hebben met religie, cultuur of allergie. Na het eten wordt er melk c.q. voeding gedronken.

13.00 uur

De grotere kinderen, die 's morgens nog niet geslapen hebben, gaan na het middageten omstreeks 13.00 uur naar bed.

Alle 0-2 jarigen slapen onder een deken, de meesten ook in een trappelzak.

Tussen dit tijdstip en dat waarop de oudsten weer uit bed komen wordt er extra aandacht besteed aan de rest van de kinderen. Als het mogelijk is gaan we naar buiten, we spelen samen of een pedagogisch medewerker speelt apart met 1 kind en aan de allerkleinsten wordt extra aandacht besteed.

De tijdstippen, waarop intensief aandacht besteed wordt en gecommuniceerd wordt met de kinderen zijn ook de verschoonmomenten. Deze tijd wordt optimaal benut voor de contacten tussen pedagogisch medewerker en kind.

15.00 uur

Rond 15.00 uur gaan de kinderen, die wakker zijn aan tafel om een soepstengel, liga of ander koekje te eten. De kinderen, die nog slapen, krijgen dit als ze uit bed zijn. Hierna wordt er door de kinderen water gedronken.

Na het eten van het koekje gaat er nog een aantal kinderen slapen, meestal zijn dat de kinderen, die ook in de ochtend geslapen hebben.

Op verschillende tijdstippen kunnen de kinderen luisteren naar muziek. Dit kan direct voor het middageten zijn of juist laat in de middag, afhankelijk van de sfeer in de groep. De muziek kan als doel hebben om een rustige sfeer te scheppen, maar kan ook gebruikt worden om kinderen aan te zetten tot (andere) activiteiten, zoals zingen en dansen

Alle belangrijke ontwikkelingen van de kinderen worden genoteerd in een logboek, ook afspraken of veranderde afspraken met ouders.

Deze gegevens kunnen naderhand gebruikt worden om in het plakboek iets te schrijven over de ontwikkeling van het kind

Het logboek dient tevens als communicatie voor de medewerksters onderling en om belangrijke gegevens met betrekking tot de kinderen door te geven.

16.00 uur

De meeste kinderen worden over het algemeen opgehaald tussen 16.00 uur en 18.00 uur.

Tot ongeveer 17.20 uur kan dit op de eigen groep van het kind, na dit tijdstip zijn de 0-2 jarigen groepen weer samengevoegd in de ruimte van Kleine Beer.

Tussen 17.30 uur en 18.00 uur is er 1 medewerkster op de samengevoegde groep.

Bij het ophalen van de kinderen wordt er voldoende tijd uitgetrokken om de ouders te informeren over het verloop van de dag.

Wanneer ouders iets willen bespreken, wat meer tijd in beslag neemt, kunnen zij met de medewerkster een afspraak maken.

Als de groepsgrootte het toelaat, kan het zijn dat de medewerkers een stukje gaan wandelen met de kinderen. Er zijn enkele tweelingbuggy's op het kinderdagverblijf aanwezig.

Het kan zijn, dat zij dan bijvoorbeeld de kinderboerderij bezoeken, waardoor de kinderen hun eerste kennismaking met boerderijdieren zullen meemaken. Natuurlijk dragen wij zorg voor de veiligheid van de kinderen en zullen de kinderen niet in de gelegenheid zijn om op eigen houtje rond te lopen.

§ 3.11.2 Speelwerkplan 1,5 – 2,5 en 2 – 4 jarigen

7.00 uur – 08.00 uur

De eerste dreumesjes en peuters worden gebracht en samen opgevangen in het lokaal van peutergroep Dikkie Dik.

Er is 1 pedagogisch medewerkster aanwezig. Om 7.30 uur komt de tweede dreumes/peuterpedagogisch medewerker. Er ligt wat speelgoed op tafel, maar kinderen mogen ook zelf speelgoed uit de kast pakken.

Om 7.45 uur komt de derde dreumes/peuterpedagogisch medewerker. De kinderen kunnen vanaf 7.30 uur gesplitst worden (kinderen van Kikker naar hun eigen lokaal) en om 7.45 uur naar Grote Beer.

Er zijn in de beide peutergroepen grote houten borden aanwezig in de vorm van "Dikkie Dik" en "Kikker" en er liggen pasfoto's klaar van de kinderen die die dag op het dagverblijf komen. De kinderen mogen zelf hun foto opzoeken en op het bord van hun eigen groep bevestigen. Ook de pasfoto's van de medewerkers die werken komen aan het bord te hangen. Zo zien de kinderen welke groepsgenootjes en welke pedagogisch medewerkers er aanwezig zijn.

7.30 uur – 08.00 uur

De kinderen gaan met hun eigen pedagogisch medewerker naar hun eigen lokaal.

Er is voor de ouders die hun kind komen brengen de mogelijkheid koffie of thee te drinken. In de groepen liggen presentielijsten, waarop wordt aangekruist dat een kind aanwezig is, hoe laat het is gebracht en waarop de medewerkster relevante informatie over het kind kan noteren die het van de ouder krijgt.

Als een ouder vertrekt, wordt er door de medewerkster aandacht geschonken aan het afscheid nemen tussen kind en ouder. Vaak wordt er door ouders buiten ook nog even gezwaaid.

09.15 uur – 09.30 uur

De kinderen die een luier dragen worden door de medewerkster verschoond.

De kinderen die zindelijk zijn worden één voor één geroepen om naar de wc te gaan. Daarna wassen zij hun handen bij de kraantjes.

Als alle kinderen klaar zijn, wordt het lokaal door de kinderen en de pedagogisch medewerkers samen opgeruimd.

09.45 uur

De pedagogisch medewerkers en de kinderen gaan aan tafel. Er worden liedjes gezongen en er wordt met elkaar gepraat; de kinderen worden gestimuleerd om naar elkaar te luisteren, als een kind iets vertelt. Kinderen worden zoveel mogelijk betrokken bij een gesprek aan tafel. Er worden onderwerpen gekozen die de kinderen aanspreken. Bij het zingen mogen de kinderen zelf vaak liedjes kiezen, als er gewerkt wordt met een thema, kiezen de pedagogisch medewerkers soms bijpassende liedjes.

De kinderen drinken water; er wordt vanuit gegaan dat de kinderen in deze groep uit een gewone beker kunnen drinken. Soms blijkt dat een kind echt nog een tuitbeker nodig heeft; het kind zal dan wel gestimuleerd worden te leren uit een gewone beker te drinken, vooral omdat dat beter is voor het mondgedrag (ontwikkeling van de mondspieren en de stand van het gebit, de tong en het verhemelte). Ook krijgen de kinderen een liga, soepstengel, beschuitje of rijstwafel.

10.15 uur

De kinderen mogen om de beurt van tafel af om hun handen te wassen.

Als er activiteiten plaatsvinden, gebeurt dat meestal om deze tijd.

Knutselactiviteiten als kleuren, verven of plakken gebeurt meestal door 2 kinderen tegelijk met 1 pedagogisch medewerker. Een bewegingsactiviteit gebeurt meestal door de hele groep tegelijk met 2 pedagogisch medewerkers.

In de peutergroepen wordt vaak gewerkt met een thema. Vaak zijn dit seizoengebonden thema's, of thema's m.b.t. bepaalde feesten, maar het kunnen ook willekeurige thema's zijn als bijvoorbeeld "circus", "hoera een baby" of "dit ben ik". Het doel van het werken met thema's is dat de ontwikkeling van de kinderen op verschillende gebieden gestimuleerd wordt: spraak/taal, cognitief, motorisch en sociaal/emotioneel. Bij ieder thema wordt bewust gekozen voor bijpassende activiteiten, toegespitst op deze ontwikkelingsgebieden. De kinderen die op het betreffende moment niet bezig zijn met de activiteit, spelen vrij in het lokaal.

Er wordt in de groepen naar gestreefd dagelijks buiten te spelen. Buitenlucht, in warmte of kou, doet de kinderen goed, en er is buiten veel bewegingsvrijheid. Als de kinderen korte tijd buiten zijn, kunnen de pedagogisch medewerkers er voor kiezen geen specifiek buitenspelmateriaal te pakken, maar met de kinderen te rennen of spelletjes te doen. Als er tijd is om langer buiten te zijn, worden de kinderen door de pedagogisch medewerkers meegenomen naar de schuur, om daar auto's, fietsen en zandbakspeelgoed op te halen.

11.30 uur

Als er binnen gespeeld is, wordt het lokaal door kinderen en pedagogisch medewerkers samen opgeruimd.

Als er buiten gespeeld is, komen de kinderen naar binnen en doen hun jas uit. De kinderen worden gestimuleerd om zelf te proberen hun jas aan en uit te doen. Ook wordt aan "grote" peuters soms gevraagd om de "kleinere" peuters te helpen.

De kinderen gaan nu op of rondom de bank zitten. Terwijl de ene pedagogisch medewerker de tafel dekt, leest de andere pedagogisch medewerker een boekje voor aan de groep. Hoewel sommige kinderen het nog heel moeilijk vinden om groepsgewijs naar een verhaaltje te luisteren, wordt dit toch gestimuleerd. De pedagogisch medewerker probeert de kinderen zoveel mogelijk bij het boekje te betrekken.

De kinderen die zindelijk zijn, gaan beurtelings naar de w.c. Alle kinderen wassen beurtelings hun handen, en dan gaat iedereen aan tafel om een boterham te eten.

Er wordt grof volkoren brood gegeten. Er staan vleeswaren en kaas op tafel en de kinderen mogen zelf kiezen wat ze hiervan op hun boterham willen hebben. Daarbij wordt natuurlijk rekening gehouden met de afspraken die met ouders zijn gemaakt rondom het wel of niet eten van (bepaalde soorten) vleeswaren, uit het oogpunt van religie, cultuur of mogelijke allergieën. De kinderen krijgen telkens een halve boterham tegelijk; Hierdoor kan het meer variatie aanbrengen in de belegsoorten, en is het bord niet zo vol. In principe moet een kind 1½ boterham met hartig beleg eten, voordat het zoet, minder gezond, beleg mag kiezen.

Bij kinderen die niet zo goed eten worden deze hoeveelheden aangepast. Een kind eet maximaal 3 boterhammen; eventueel krijgen de kinderen nog een plakje koek of een half beschuitje.

Tijdens de boterham krijgen de kinderen melk, en soms kunnen ze ook kiezen voor thee met melk.

12.30 uur

De kinderen mogen beurtelings hun handen wassen.

De meeste kinderen gaan naar bed. Totdat kinderen 3 jaar zijn, gaan zij zeker naar bed op Kiekeboe; de dagen in een groep zijn intensief, en het is voor deze kinderen goed om even te liggen.

De kinderen worden uitgekleeft, en gestimuleerd om zichzelf uit te kleden. Ze worden verschoond of gaan nog een keer plassen. Ze gaan naar bed in hun ondergoed; in de slaapkamer is het niet koud.

13.00 uur

De kinderen krijgen hun speentje en/of knuffel en gaan naar bed.

In Dikkie Dik zit een pedagogisch medewerker in de slaapruijnte tot de kinderen slapen, waarna de babyfoon wordt aangezet. In Kikker en Grote Beer grenzen de slaapruijntes direct aan de leefruimte; meestal zit hier ook een pedagogisch medewerker in de slaapruijnte totdat iedereen slaapt. Als dit niet nodig is, blijft de deur openstaan, zodat de pedagogisch medewerker overzicht heeft over wat er gebeurt in de slaapruijnte. Als alle kinderen slapen, gaat de deur dicht. Als een kind niet slaapt, kan het soms ook in de leefruimte worden gelegd, zodat het wel op bed blijft liggen om te rusten, maar niet alle andere kinderen wakker maakt.

Elk kind heeft zijn eigen (kleur) slaapzak; deze worden tweewekelijks gewassen.

Sommige kinderen gaan niet naar bed; dit is altijd van tevoren met de ouders overlegd. Deze kinderen moeten rustig spelen in deze tijd. Omdat ook voor hen een Kiekeboe-dag heel intensief is, worden ze op deze manier gedwongen om wat rust te krijgen terwijl ze spelen.

In deze tijd hebben de kinderen die opblijven, en die meestal al wat ouder zijn dan de rest van de groep, ook de mogelijkheid om spelmateriaal te kiezen wat niet geschikt is voor de jongere kinderen en wat ook niet binnen hun bereik is opgeborgen. Zij kunnen onder toezicht van een pedagogisch medewerker met dit speelgoed spelen.

14.30 uur – 15.00 uur

De eerste kinderen zijn weer wakker.

De kinderen die zindelijk zijn gaan naar de w.c. De andere kinderen worden verschoond. Zij worden gestimuleerd om zichzelf aan te kleden, maar worden ook geholpen.

15.30 uur

Alle kinderen zijn aangekleed en gaan met een pedagogisch medewerker aan tafel. Er wordt fruit gegeten. Het fruit is in stukjes gesneden en ligt op een grote schaal. Deze schaal gaat de tafel rond en de kinderen mogen telkens een stukje pakken. De pedagogisch medewerkers proberen ervoor te zorgen dat de kinderen wel variëren in hun keuze. Er wordt water gedronken.

16.00 uur – 18.00 uur

Als het weer het toelaat, kan er nog worden buiten gespeeld.

Binnen kunnen de kinderen vrij spelen. Er kan niet meer echt een georganiseerde activiteit plaatsvinden, omdat er steeds kinderen worden opgehaald. Wel kiezen de pedagogisch medewerkers er vaak voor om aan het eind van de middag aan een kleine tafel met de kinderen samen te kleien, puzzelen, kleuren of samen op de bank een boekje te lezen.

Om 17.00 uur worden de luiers nog een keer verschoond.

Vanaf 17.15 uur zijn de kinderen van de peutergroepen en dreumesgroep weer bij elkaar in het lokaal van Dikkie Dik. De lokalen van Kikker en Grote Beer worden opgeruimd.

Als de kinderen worden opgehaald, wordt er door de pedagogisch medewerker naar gestreefd elke ouder te vertellen hoe de dag met hun kind verlopen is.

Als de eigen pedagogisch medewerker van een kind er niet meer is, is de nog wel aanwezige pedagogisch medewerker op de hoogte gebracht van eventuele bijzonderheden, zodat deze kunnen worden doorgegeven aan de betreffende ouder.

De kinderen in Dikkie Dik en Kikker mogen zelf het kaartje met hun foto van het bord afhalen en in het doosje leggen als ze worden opgehaald. De kinderen die nog in de groep zijn, weten welke kinderen naar huis zijn en op deze manier wordt de dag afgesloten.

§ 3.12 Uitstapjes

Bibliotheek

Eenmaal in de 6 weken brengen de grotere peuters met hun pedagogisch medewerkers een bezoek aan de bibliotheek. Van de peutergroepen gaan de 3-jarigen mee, en van elke groep 1 pedagogisch medewerker.

In de bibliotheek wordt er door een medewerker voorgelezen. Daarna mogen de kinderen boekjes uitzoeken die worden meegenomen naar het kinderdagverblijf.

Kinderboerderij

Als de groepsgrootte en de samenstelling van de groep het toelaten, wordt er soms een uitstapje gemaakt naar de kinderboerderij. Er zijn 2 tweelingbuggy's in de instelling, zodat de kleinste kinderen niet de hele afstand hoeven te lopen.

Speeltuin

Als de groepsgrootte en de samenstelling van de groep het toelaten, kunnen de peuters gebruik maken van de speeltuin "Pascal". De speeltuin is vlakbij het kinderdagverblijf, en als er geen schoolvakanties zijn, is het heel rustig in de ochtenduren. Hierdoor is er goed overzicht.

Overige

In de herfst gaan de kinderen wel eens met de pedagogisch medewerkers naar het park om bladeren, eikels en kastanjes te zoeken.

§ 3.13 Het vieren van verjaardagen

In de 0 – 2 jarigen groepen worden verjaardagen op bescheiden wijze gevierd. Er hangt een slinger in het lokaal en het jarige kind krijgt een feestmuts. Er worden verjaardagsliedjes gezongen en het kind krijgt een klein cadeautje.

Het kind mag trakteren. Ouders hebben van tevoren een stencil gekregen waarop suggesties staan voor gezonde traktaties.

In de 1,5 – 2 jarigen en 2 – 4 jarigen groepen worden de verjaardagen gevierd van kinderen die 2, 3 of 4 jaar worden. Vooral de 3 en 4 jarigen beseffen zich heel goed dat ze jarig zijn, en dit wordt dan ook wat uitbundiger gevierd dan in de babygroepen. Het peuterlokaal is versierd. Er staat een verjaardagsmuts klaar voor de jarige, en vaak heeft hij van tevoren zelf al bepaald wat voor soort muts het moet zijn (een prinsessenmuts, een kabouter Plopmuts etc.). De kinderen zitten op lage stoeltjes in de kring en de jarige zit op de speciale verjaardagsstoel. Er worden liedjes gezongen, er wordt gedanst en bellen geblazen, de jarige mag een cadeautje uitzoeken en natuurlijk trakteren. Ook in deze groepen hebben ouders van tevoren een stencil gekregen met suggesties voor geschikte traktaties.

Al te ongezonde traktaties of traktaties die niet geschikt zijn voor de leeftijd van de kinderen, alsook traktaties die over zijn, worden weer mee terug naar huis gegeven. De reden hiervoor is dat uit ervaring in het verleden is gebleken dat de traktaties steeds groter, ongezonder en uitgebreider werden. Ook werden er traktaties in kastjes gedaan voor afwezige kinderen; dit liep de spuigaten uit. Omdat Kinderopvang Kiekeboe vindt dat het trakteren vooral bedoeld is voor het plezier dat de jarige op het moment van ronddelen heeft, is er besloten het trakteren tot dat te beperken. Ouders wordt geadviseerd om in geval van twijfel te overleggen met de pedagogisch medewerkers.

HOOFDSTUK 4: Het kind (in de groep)

Het jonge kind in een groep. Op Kiekeboe staat het welbevinden van kinderen centraal. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk uitgewerkt hoe wij omgaan met de pijler uit de wet IKK “de ontwikkeling van het kind staat centraal”. Wij gaan nader in op de manier waarop de fysieke en emotionele basisveiligheid, de persoonlijke en sociale competentie en de socialisatie gestalte krijgt.

§ 4.1 Welbevinden van kinderen, emotionele veiligheid

Het welbevinden van kinderen wordt gezien als vertrekpunt voor hun ontwikkeling. Welbevinden verwijst naar de wereld van gevoelens. Kinderen met een hoge mate van welbevinden, voelen zich als een vis in het water. Negatieve ervaringen behoren uiteraard ook tot hun wereld, maar ze laten zich er niet door uit het veld slaan.

De signalen die we binnen Kinderopvang Kiekeboe hanteren om het welbevinden van de kinderen in de gaten te houden, zijn:

Openheid en ontvankelijkheid: nieuwe indrukken maken kinderen nieuwsgierig. Ze nemen gebeurtenissen met belangstelling in zich op en gaan het liefst op onderzoek uit naar nieuwe ervaringen, kennis en vaardigheden.

Zelfvertrouwen: Kinderen durven uitdagingen aan te gaan op hun eigen niveau en calculeren daarbij het risico van een mislukking in.

Soepelheid en flexibiliteit: kinderen passen zich vrij gemakkelijk aan aan veranderingen in hun omgeving. Natuurlijk gaat dat wel eens gepaard met onzekerheid en gemopper, maar ze blijven er niet in hangen en zijn gericht op het vinden van een oplossing.

Vitaliteit: de houding en mimiek geven aan dat kinderen levenslustig zijn en vol energie zitten. Ze genieten van de dingen die er gebeuren en die zij zelf doen.

Tevredenheid: Tevreden kinderen accepteren zichzelf en hun omgeving. Ze laten het wel merken als ze het ergens niet mee eens zijn, maar vertonen weinig tekenen van frustratie, boosheid of weezin.

Ontspannenheid: Ontspannen kinderen stralen een bepaalde rust uit. Zij hebben aandacht voor hun omgeving en reageren zonder schrik op gebeurtenissen. Zij laten zich goed kalmeren of troosten. Dit betekent niet dat zij niet heel ingespannen bezig kunnen zijn.

Evenwichtigheid: Evenwichtige kinderen reageren met voor de buitenwereld begrijpelijke emoties op situaties. De emoties (zoals vreugde, affectie, verdriet, boosheid) zijn niet overdreven of extreem ingehouden en goed afgestemd op de situatie.

De genoemde kenmerken van welbevinden van kinderen, worden door de pedagogisch medewerker in de gaten gehouden. In de werkbespreking bespreken de medewerkers met elkaar het welbevinden van de kinderen in hun groep. Wanneer zij het idee hebben dat er sprake is van “niet-welbevinden”, spreken zij af het kind nadrukkelijker op de verschillende kenmerken dagelijks te observeren. Hiervan maken zij aantekeningen in hun logboek. Het kind-volg-systeem wordt verder besproken in § 4.7.

§ 4.2 Vaste gezichten criterium

Omdat het voor jonge baby's, in de leeftijd van 0 – 1 jaar, belangrijk is zich te kunnen hechten, is binnen de wet IKK het "vaste-gezichten-criterium" opgenomen. In de groepen met baby's hebben de kinderen in de leeftijd van 0 – 1 jaar dagelijks minimaal 1 vaste pedagogisch medewerker. Als een kind op Kiekeboe wordt geplaatst, wordt aan de hand van de weekdagen dat het komt, bepaald welke 2 vaste gezichten aan het kind gekoppeld worden, waarvan minimaal één aanwezig is op de dagen dat het gebracht wordt. Dit is terug te vinden in de dienstroosters.

§ 4.3 Verzorging

§ 4.3.1 Lichamelijke verzorging

Een goede verzorging is niet alleen belangrijk voor de lichamelijke, maar ook voor de geestelijke gezondheid van het kind. Kinderen voelen zich veilig en geborgen bij een verzorger die alle aandacht heeft voor hun welzijn. Juist tijdens de verzorging kun je echt contact maken; het biedt bij uitstek momenten om een vertrouwensband te ontwikkelen.

Verschonen

Op het kinderdagverblijf worden wegwerpluiers gebruikt, van het huismerk van drogisterij Kruidvat. De aankleedtafel is schoon, er is een aankleedkussen en de kinderen liggen met hun billen op een dubbelgevouwen handdoek, die regelmatig wordt verwisseld.

Om te verschonen liggen alle middelen voor de medewerkster binnen handbereik. Tegen rode billetjes wordt Sudocreme gebruikt. Na een poepluier worden de billen schoongemaakt met lotiondoekjes van het eigen merk van Kruidvat. Als een kind allergisch blijkt te zijn voor crème of lotiondoekjes, kan er gekozen worden om de billen met een washand en schoon te maken of ouders kunnen zelf zorgen voor een alternatief.

Over het algemeen worden de kinderen verschoond op de volgende momenten van de dag:

- voor of na de tafelsituatie van 's morgens 10.00 uur
- na het middageten
- na het middagslaapje
- in de namiddag indien nodig

en natuurlijk op ieder ander moment dat de pedagogisch medewerker constateert dat het kind een vieze luier heeft.

Kleding

Het is belangrijk dat kinderen zich vrij kunnen bewegen en dat zij kleren dragen waarin dat mogelijk is. Daarnaast worden kinderen soms vies bij het eten en drinken of bij het spelen, zeker als zij vaak buiten zijn. Het is voor de kinderen prettig als zij niet de hele tijd hoeven op te letten of hun kleding vies wordt, dit beperkt hen in het spel. Aan ouders wordt gevraagd of zij een extra reservesetje kleding willen meenemen voor hun kind. Als kleding al te vies is, of nat, kan er door de pedagogisch medewerker reservekleding worden aangetrokken.

Bij knutselactiviteiten krijgen de kinderen altijd een "verfschort" aan, om hun kleding te beschermen.

Zindelijkheid

Zindelijkheidstraining gaat altijd in overleg met de ouders. Het is wel zo dat wanneer kinderen uit zichzelf aangeven op het potje of de wc te willen plassen, dat mogelijk is. In de 2 – 4 jarigen groepen, wordt op vaste momenten van de dag naar de w.c. gegaan, waardoor de interesse van kinderen die nog niet zindelijk zijn, wordt gewekt. Als blijkt dat een kind dan toch op de wc of het potje plast, wordt dit aan ouders verteld. Als ouders serieus met het kind willen beginnen aan zindelijkheidstraining, wordt door de pedagogisch medewerker om extra reservekleding gevraagd, het kan tenslotte best een keertje misgaan. In het begin zal de pedagogisch medewerker een kind vaker naar de wc laten gaan, om 'ongelukjes' te voorkomen.

Als ouders zeggen dat een kind zindelijk is, maar het lukt op het kinderdagverblijf echt nog niet goed en het kind plast voortdurend in zijn/haar broek, wordt er een luier omgedaan, en met de ouders besproken dat het kind er (in elk geval op het kinderdagverblijf) nog niet aan toe is.

§ 4.3.2 Slapen

Slaappatroon

Voldoende rust is essentieel voor de gezondheid. Kinderen hebben een individueel slaappatroon dat beïnvloed wordt door de gewoonten van thuis.

Bij baby's wordt vaak het ritme van thuis gevolgd, als blijkt dat dat op het kinderdagverblijf ook werkt. In de praktijk blijkt dat kinderen in de leeftijd van rond 1 jaar meestal 2 keer per dag slapen, een keer 's morgens na de tafelsituatie (ongeveer 10.15 uur) en een keer 's middags (ongeveer 14.30 uur).

In overleg met ouders wordt bepaald wanneer een kind overgaat naar één keer per dag slapen. Hoewel je daar wel afspraken over kunt maken, kan gedurende de dag toch blijken dat een kind te moe wordt, en dan kunnen de medewerkers besluiten het kind eerder of vaker te laten slapen, dan eigenlijk was afgesproken. Er wordt in dit geval gekeken naar het belang van het kind; kinderen die te moe zijn, voelen zich niet prettig en hebben het op dat moment niet meer naar hun zin op het kinderdagverblijf.

Totdat kinderen de leeftijd van 3 jaar bereiken hebben, gaan ze op het kinderdagverblijf elke dag naar bed. Sommige kinderen die nog geen 3 jaar zijn, slapen thuis al niet meer tussen de middag, maar op het kinderdagverblijf is hun dag behoorlijk intensief en voor hen is het goed om toch even tot rust te komen.

Als kinderen ouder zijn dan 3 jaar, kunnen ze op een gegeven moment opblijven tussen de middag. Ook dit moment wordt door de pedagogisch medewerker met ouders besproken. Zeker als een kind 3 of meer dagen per week op het dagverblijf komt, zal de overgang naar 'opblijven' geleidelijk aan verlopen. Bovendien zal per dag door de pedagogisch medewerkers bekeken worden of zij denken dat een kind zich prettig zal blijven voelen de rest van de dag als het niet naar bed gaat.

Soms merken ouders thuis dat hun kind 's avonds niet in slaap komt, als het op Kiekeboe geslapen heeft. Als de ouder dit aan de pedagogisch medewerker vertelt, wordt er tussen hen overlegd wat er mogelijk aan gedaan kan worden. Er kan bijvoorbeeld voor gekozen worden het kind op Kiekeboe na een uurtje slapen, wakker te maken.

Bedjes en beddengoed

Sinds 2010 wordt er binnen Kiekeboe gewerkt volgens het 'protocol Veilig Slapen', dat ter inzage ligt in alle groepen.

In de groepen met kinderen in de leeftijd tot 2 jaar, zijn er verschillende mogelijkheden voor wat betreft de slaappleaats.

In de afgesloten slaapruimten zijn hoge bedden en lage bedjes. Zodra een baby de vaardigheid heeft ontwikkeld zich te kunnen optrekken en te gaan staan, slaapt het in een onderbedje, of in een bovenbedje met een dakje, zodat de mogelijkheid voor het uit bed klimmen is uitgesloten.

Het uitgangspunt van Kinderopvang Kiekeboe is dat kinderen het heel prettig vinden om buiten te slapen en dat het daarnaast ook heel gezond is dat kinderen op deze manier een flinke portie buitenlucht krijgen. Elke babygroep heeft tenminste 1 buitenbed; Ook als het buiten fris is, kan een kind heel goed buitenslapen: een dikke slaapzak, jas aan en een dekentje zorgen ervoor dat het kind het zeker niet koud heeft. Een jonge baby, die zich nog niet zelfstandig kan omdraaien, kan eventueel ook in een kinderwagen slapen, met platte bodem. De kinderwagen staat altijd in het zicht van de pedagogisch medewerkers, die ziet of het kind slaapt of wakker is. Wanneer de weersomstandigheden regenachtig of mistig zijn, of het zo koud is dat het bijna vriest, slaapt een kind niet buiten.

Als blijkt dat een kind absoluut niet gaat slapen in de slaapkamer, omdat het zich daar bijvoorbeeld onveilig voelt, kan de pedagogisch medewerker er incidenteel voor kiezen een evacuatieledikantje in het lokaal te plaatsen.

Het beddengoed dat wordt gebruikt bestaat in navolging van het advies van Stichting Consument en Veiligheid (kinderen tot 2 jaar niet onder een dekbedje laten slapen i.v.m. gevaar op wiegendood), uit dekentjes; de kinderen slapen dus niet onder een dekbedje. De meeste kinderen tot 2 jaar slapen in een trappelsak; de dikte van de trappelsak kan variëren naar gelang de weersomstandigheden.

In de groepen met kinderen in de leeftijd 1,5 – 2,5 en 2 – 4 jaar, wordt geslapen op lage stretchertjes, in slaapzakjes. Elk kind heeft zijn eigen slaapzakje en onderlaken. De kinderen slapen in hun rompertje of hemd en onderbroek. Als de temperatuur in de zomer erg hoog oploopt, mogen ze in hun blote buik slapen. Er is per peutergroep meestal ook een evacuatieledikantje, waarin geslapen kan worden. Hierin slapen de kinderen die op een stretcher niet zo goed in slaap kunnen komen, omdat ze nog teveel om zich heen zien. In de praktijk zijn dit vaak de jongste peuters.

Een enkele keer ligt een peuter op de stretcher in het lokaal. Dit gebeurt wanneer een kind na een poos nog steeds niet in slaap komt, en de andere kinderen in de slaapkamer wakker houdt of maakt.

De slaapruimte van Dikkie Dik grenst niet onmiddellijk aan het lokaal. Er blijft net zolang een medewerkster in de slaapkamer totdat iedereen slaapt, of er alleen kinderen wakker zijn waarvan bekend is dat ze rustig blijven liggen en alsnog in slaap vallen. Als de medewerkster de slaapkamer verlaat, zet zij de babyfoon aan, zodat zij in het lokaal kan horen of het rustig blijft in de slaapkamer.

De medewerkster die in de slaapkamer blijft, kan naast een onrustig kind gaan zitten, en deze over zijn hoofd of handen aaien, waardoor het rustig blijft liggen en de kans groter is dat hij op korte termijn gaat slapen.

Wakker worden

In de peutergroepen slapen de kinderen van ongeveer 13.00 uur tot 14.30 uur. Er zijn natuurlijk kinderen die korter of langer slapen. Als kinderen die sneller wakker zijn rustig blijven liggen, worden ze niet direct uit bed gehaald.

Soms kan een pedagogisch medewerker besluiten om het wel te doen, zodat ze het kind even wat extra aandacht kan geven bijvoorbeeld bij het zelf leren aankleden. Kinderen die wat langer doorslapen, kunnen rustig doorslapen. Als er kinderen uit bed worden gehaald, worden er steeds meer geluiden in de slaapkamer gemaakt, en wordt een langslaper geleidelijk aan wakker. De uiterste tijd waarop een peuter wordt wakker gemaakt is ongeveer 15.30 uur.

§ 4.3.3 Voeding

Met elkaar eten is een sociaal gebeuren. Aan tafel is er aandacht voor elkaar. Kinderen kunnen hun verhaal kwijt en leren naar elkaar te luisteren. Bij baby's die een fles krijgen geldt eigenlijk hetzelfde principe; de baby krijgt de fles op schoot, en daarmee ook warmte, lichamelijk contact en aandacht. Dat geeft een gevoel van veiligheid en geborgenheid. Gezamenlijk eten stimuleert de eetlust: omdat het gezellig is en omdat je anderen ziet eten.

Flesvoeding

Voor baby's die flesvoeding krijgen nemen ouders zelf de blikken of pakken voeding mee. Aan ouders wordt gevraagd zelf ook een (kunststof) fles mee te nemen. Flesvoeding wordt klaargemaakt volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum, wat wil zeggen dat elke fles voeding apart wordt klaargemaakt, met kraanwater.

Flesjes en spenen worden voor baby's tot 8 maanden na elke voeding uitgekookt. Voor grotere kinderen gebeurt dit 1 keer per week.

Op het kinderdagverblijf wordt voor het geven van de fles door de medewerkers zo goed mogelijk de tijd genomen; dit is nodig om de baby rust te geven om te drinken. Daarnaast is het een contactmoment tussen medewerkster en kind dat uitgebuit moet worden en dat bijdraagt aan de opbouw van een vertrouwensrelatie met de baby.

De babypedagogisch medewerker gaat zitten en neemt de baby tegen zich aan en observeert hoe de baby het liefst de fles drinkt: met oogcontact, met handcontact, zelf de fles vasthouden, etc.

Borstvoeding

Het is mogelijk dat moeders op het kinderdagverblijf borstvoeding geven. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- de moeder werkt in de buurt en komt op afroep na een telefoontje van de pedagogisch medewerker
- de moeder komt op vaste tijden.

In de personeelsruimte achter in het kinderdagverblijf is een (relatief) rustig hoekje gemaakt, waar moeders borstvoeding kunnen geven.

Het is ook mogelijk dat ingevroren borstvoeding in porties meegegeven wordt naar het kinderdagverblijf, en dat de medewerkers het gedurende dag met een flesje geven.

Babyvoeding

Wanneer een baby de leeftijd heeft bereikt waarop het een fruit –of groentehapje mag hebben, wordt dit in overleg met de ouders door de pedagogisch medewerkers aan het kind gegeven. De groente en het fruit dat gegeven wordt zijn altijd van het merk Olvarit of Bebirix. Daarnaast wordt vers fruit fijn gemalen met de blender.

Groentehapjes of fruithapjes worden in eerste instantie vooral gegeven, naast de flesvoeding, om de baby's te laten wennen aan de smaak. Het is dus eigenlijk een tussendoortje, en niet bedoeld als maaltijd.

Er wordt begonnen met het aanbieden van kleine stukjes zacht fruit, zodra kinderen brood mogen eten.

Als een baby voor het eerst brood mag gaan eten, krijgt het een korst in de hand om aan te sabbelen, of kleine stukjes brood zonder korst. Tot de leeftijd van 1 jaar, krijgt een kind het volgende beleg op brood: fruithap, smeerkaas (minimaal gezouten), alleen boter, appelstroop of jam zonder suiker. Dit zijn advies-richtlijnen van het voedingscentrum. Vanaf het moment dat het kind brood mag eten, maar uiterlijk vanaf de leeftijd van 1 jaar, gaat een kind mee in het "Kiekeboeritme" (lees meer hierover in 3.6.1)

Tussendoortjes

Behalve drie maaltijden per dag, hebben kinderen tussendoor ook behoefte aan extra eten en drinken tussendoor.

De tussendoortjes zijn aangepast aan de leeftijd van de kinderen. Bij een tussendoortje kan gedacht worden aan de volgende dingen:

- soepstengel (al of niet met smeerkaas)
- tarwekoekje
- maiswafel
- beschuitje

's Morgens en 's middags wordt er water gedronken.

Fruit

In alle groepen wordt dagelijks fruit gegeten. In de groepen van 0 – 2 jaar worden de fruitsoorten aangepast aan de leeftijd en aan de ontwikkeling van de kinderen, zie ook "babyvoeding". In het begin krijgen de kinderen vooral zacht fruit, pas als ze wat groter zijn kunnen ze ook appel eten. Ze krijgen verschillende soorten fruit in een bakje aangeboden.

In de groepen van 1,5- 2,5 jaar en 2 – 4 jaar wordt schoongemaakt fruit in stukjes op een grote schaal met vakjes gelegd. Als de kinderen aan tafel zitten, gaat deze schaal de kring rond zodat de kinderen zelf een keus kunnen maken uit verschillende soorten fruit. De pm'ers let op dat de kinderen zoveel mogelijk variëren in hun keuzes. Kinderen die fruit echt niet lekker vinden worden toch gestimuleerd in elk geval 1 stukje te nemen. De ervaring leert dat kinderen aan de smaak kunnen wennen, en daardoor uiteindelijk toch fruit gaan eten.

De broodmaaltijd

De medewerkers gaan voor de broodmaaltijd met de kinderen aan tafel en eten zelf (met mes en vork) ook brood mee. Het tafelmoment is een pedagogisch moment, "zien eten doet eten" is hierin een rake constatering en daarnaast is het een uitgelezen kans voor de overdracht van normen en waarden.

Kinderen die voor het eerst brood gaan eten, wanneer ze ongeveer 7 maanden zijn, krijgen bruin tarwebrood. Als ze nog moeten wennen aan het eten van brood, vinden ze het soms lekker om een broodkorst in hun handen te hebben en daaraan te sabbelen. Het is de eerste kennismaking met de smaak van brood.

Als kinderen 1 jaar zijn, en ze kunnen goed brood eten, krijgen ze grof volkoren brood; dit is goed voor de werking van de darmen.

In het hele kinderdagverblijf krijgen kinderen steeds een halve boterham tegelijk. Het voordeel hiervan is dat het bord van het kind niet zo vol ligt; Het is een overzichtelijk geheel en ook voor de minder grote eters aantrekkelijk.

De boterham wordt door de medewerkers in kleine stukjes gesneden en de kinderen worden gestimuleerd met een vorkje te eten. Bijkomend voordeel van een halve boterham per keer is dat er vaker gevarieerd kan worden in het soort beleg. Uitgangspunt is dat de kinderen op het kinderdagverblijf zo gezond mogelijk eten, wat betekent dat de eerste boterham(men) met hartig beleg gegeten worden; Er is dagelijks keus uit verschillende soorten vleeswaren (varkensvlees, rundvlees, kip of verschillende halal belegsoorten), kindersmeerkaas of kaas. In de peutergroepen worden de kinderen gestimuleerd om zelf een keus te maken, er wordt wel op gelet dat een kind ook varieert in de keuzes die het maakt. Afhankelijk van de leeftijd van een kind, of van het feit dat het een grote of kleine eter is, mag een kind na 1 of meer boterhammen met hartig beleg ook zoet beleg kiezen.

Na de broodmaaltijd wordt er door de kinderen melk gedronken. Op advies van het consultatiebureau en het Voedingscentrum, wordt er 1 keer per dag melk gedronken.

Dieetkinderen

Wanneer er kinderen zijn die een bepaald dieet hebben, kunnen ouders dit met de medewerkers bespreken. Aangepaste voedingswaren die niet op het kinderdagverblijf gebruikt worden, moeten door ouders zelf meegenomen worden.

Eetproblemen

Eetproblemen kunnen verschillende oorzaken hebben. Als een kind eens een keer wat minder eet, is dat geen probleem, en in dat geval wordt er door de pedagogisch medewerker ook geen probleem van gemaakt. Zeker de eerste tijd op het kinderdagverblijf is het wennen en zal een kind minder eten. *Is het eetprobleem werkelijk serieus en komt een kind echt voedsel tekort* (ook thuis dus) of blijft het vergeleken met andere kinderen opvallend slecht en met tegenzin eten, zal de pedagogisch medewerker in overleg met de ouders proberen de oorzaak hiervan te vinden. Er kan ouders geadviseerd worden eens contact hierover op te nemen met consultatiebureau of huisarts.

Als een kind slecht eet door vermoeidheid, zal de boterham bewaard worden tot na het middagslaapje. Wanneer de oorzaak van het slecht eten alleen 'dwarsigheid' van het kind is, wordt er juist zo min mogelijk aandacht aan geschonken; hardnekkige eetproblemen ontstaan tenslotte juist doordat van eten een strijd wordt gemaakt.

De pedagogisch medewerker zal altijd proberen de kinderen zodanig te stimuleren of een patroon van strijd te doorbreken, dat zij genoeg eten en drinken. De kinderen kunnen uiteindelijk echter nooit gedwongen worden te eten.

§ 4.4 Zieke kinderen

Hoewel de GGD vindt dat een kind bij de meeste (besmettelijke) infectieziekten gewoon naar een kinderdagverblijf kan, kijkt Kinderopvang Kiekeboe ook naar het welbevinden van het kind.. De afspraak is dat ouders met de pedagogisch medewerker of de directie overleggen of hun kind met een bepaalde aandoening kan komen. Dit kan per kind en/of aandoening dan bekeken worden.

Vaak heeft de overdracht van een infectieziekten al twee dagen voor de symptomen plaatsgevonden. Hierbij wordt de periode van de overdracht en mate van besmettelijkheid en hoe het kind er aan toe is in overweging genomen.

Als een kind een besmettelijke infectieziekte heeft, wordt er altijd een briefje op de deur van de groep gehangen, zodat andere ouders ook op de hoogte zijn. Via de app in het ouderportaal wordt ook een bericht naar ouders verzonden

Als een kind ziek wordt terwijl het op het kinderdagverblijf is, wordt eerst even aangekeken hoe het zich ontwikkelt. De pedagogisch medewerker kan besluiten om ouders te bellen en hen te informeren over de situatie van hun kind. De verantwoording voor het zieke kind wordt op die manier gedeeld met de ouders, die dan bovendien weten dat ze hun kind de volgende dag mogelijk niet naar het kinderdagverblijf kunnen brengen. Als de koorts bij een kind oploopt tot 39.5 of hoger, wordt er verwacht dat de ouder het kind komt/laat halen.

Er wordt door de medewerkers in principe geen paracetamol gegeven aan kinderen. Alleen wanneer de koorts zo hoog oploopt, dat er gevaar dreigt voor een koortsstuip, dus bij een temperatuur van meer dan 40 graden, kan er in overleg met de ouders een zetpil paracetamol gegeven worden. Hoewel de koorts daardoor zal zakken, wordt er van de ouders verwacht dat ze het kind komen halen.

Kiekeboe heeft een protocol Medisch handelen en een onderdeel hiervan is de overeenkomst 'Overeenkomst Toediening Medicijnen' binnen de instelling. Dit protocol wordt bij het intakegesprek met ouders besproken en zij ontvangen ook een 'Overeenkomst Toediening Medicijnen'. Wanneer ouders van medewerkers verwachten dat zij een kind medicijnen toedienen, zijn zij verplicht deze overeenkomst in te vullen en te ondertekenen.

Het komt niet vaak voor, maar als er een ongelukje gebeurt met een kind, worden de ouders gebeld, na eventuele noodzakelijke EHBO-handelingen. Indien nodig wordt er door pedagogisch medewerker of directie contact opgenomen met de huisarts, of gaan zij met een kind naar de EHBO van het Maasstadziekenhuis. In dit geval gaan er altijd 2 personen mee. Ouders zijn er verantwoordelijk voor dat er in de instelling een verzekeringspasje van het kind aanwezig is.

§ 4.5 Emotionele competenties (Kijk, ik mag er zijn)

Kinderen streven naar de nabijheid van een beschermende volwassene, en hebben tegelijkertijd de onbedwingbare neiging de omgeving te leren kennen.

Pedagogisch medewerkers voelen zich geroepen een zodanige band met een kind aan te gaan dat het kind hen vertrouwt en zich aan hen hecht. Dit betekent een zekere mate van samenspel met het kind: 'interactie'. Deze interactie tussen kind en pedagogisch medewerkster is van het allergrootste belang voor het kunnen bieden van pedagogische kwaliteit aan het kind. Om dit dynamisch evenwicht te kunnen bereiken heeft Kinderopvang Kiekeboe het kader voor de pedagogisch medewerker-kind-interactie op 4 uitgangspunten gestoeld:

1. Emotionele ondersteuning: een pedagogisch medewerker heeft oog voor de signalen die een kind geeft en reageert hier positief op. Een kind moet zich op het kinderdagverblijf veilig en geborgen voelen. De pedagogisch medewerker bouwt met een kind een relatie op, waarin het kind zich veilig en vertrouwd voelt; zij laat haar betrokkenheid merken bij wat het kind beleeft en ervaart. Kinderen krijgen hierdoor het gevoel dat zij bij de pedagogisch medewerker terecht kunnen, dat ze begrepen worden, dat ze serieus genomen worden en dat de pedagogisch medewerker hen de moeite waard vindt. Pedagogisch medewerkers troosten bij verdriet en lachen mee bij plezier.

2. Respect voor de autonomie: ieder kind is uniek, en de eigenheid van ieder kind wordt door de pedagogisch medewerkers gerespecteerd en geaccepteerd. Als een kind zich veilig voelt gaat het op verkenning uit en een kind moet daarvoor zo veel mogelijk de ruimte krijgen, natuurlijk binnen de mogelijkheden van de groep. Een kind wordt met respect benaderd en krijgt genoeg tijd om te reageren. Daarnaast mogen kinderen zoveel mogelijk dingen zelf proberen te doen. Wanneer kinderen geboeid met hun spel bezig zijn, zal een pedagogisch medewerkster hen niet gauw storen; eerder zal zij goed naar de kinderen kijken.

3. Structuur en continuïteit: de pedagogisch medewerker geeft de kinderen een bepaald houvast door het bieden van regelmaat. Houvast en duidelijkheid zijn belangrijk, hierdoor voelt een kind zich veilig en durft dingen te ondernemen. De dag heeft een structurele indeling en er zijn vaste gewoontes. De tijd waarop de vaste onderdelen plaatsvinden, liggen vaak wel ongeveer vast, maar zijn minder belangrijk dan het soepel laten verlopen van de overgangen tussen situaties.

4. Communicatie tussen pedagogisch medewerker en kind: hoewel baby's nog niet zelf praten, zijn ze wel gevoelig voor taal. Pedagogisch medewerkers zijn bij baby's vaak bezig te vertellen wat ze doen, en te benoemen wat ze zien. Zo maken ze hun gedrag en het gedrag van anderen voorspelbaar, wat kinderen rustig maakt, en ondersteunen daarmee tegelijkertijd de taalontwikkeling.

Bij kinderen die wel woordjes of hele zinnen kunnen zeggen, zal de pedagogisch medewerkster ingaan op hetgeen het kind aangeeft. Wanneer een kind iets aanwijst, gaat de pedagogisch medewerker daarop in, benoemt het; het kind krijgt hierbij even de volle aandacht.

Ook in de peutergroepen zijn pedagogisch medewerkers vaak bezig uit te leggen wat ze aan het doen zijn. Op de bekende 'waarom'-vragen zal zoveel mogelijk antwoord gegeven worden, kort maar krachtig. Kinderen worden betrokken bij de pedagogisch medewerkers, bij elkaar, en zijn tegelijkertijd bezig met hun taalontwikkeling.

Corrigeren van niet gewenst gedrag: Als er correcties nodig zijn, gebeurt dat kort en duidelijk. De pedagogisch medewerker kan haar stem enigszins verheffen, maar biedt het kind tegelijkertijd de gelegenheid met een beter initiatief te komen. Kinderen leren door het ervaren van goede resultaten, minder door verboden en terechtwijzingen.

Op het moment dat een kind na enkele pogingen van de pedagogisch medewerker niet open blijkt te staan voor een correctie, kan de pedagogisch medewerker ervoor kiezen om het kind een kleine “time-out” te geven; het kind wordt even op een stoeltje aan de tafel gezet. Bij kinderen van 2 jaar kan dit 2 minuten duren en bij kinderen van 3 jaar is 3 minuten “time-out” geschikt. Er wordt aan het kind uitgelegd wat de reden is van deze actie. Voordat het kind weer gaat spelen, krijgt het nog even positieve aandacht van de pedagogisch medewerker, met eventuele suggesties.

§ 4.6 Sociale competenties (Kijk, we doen het samen)

§ 4.6.1 Sociale vaardigheden in een groep

Het functioneren van kinderen in een groep maakt het fundamentele verschil tussen de opvoedingssituatie thuis en de situatie op het kinderdagverblijf. Waar kinderen thuis vooral individuele aandacht krijgen, gekoesterd en verzorgd worden en in de voor hen veilige omgeving de machtsstrijd met hun ouders durven aan te gaan, hangt het functioneren op het kinderdagverblijf veel meer samen met hun assertieve ontwikkeling, en het aanleren van sociale vaardigheden en zelfstandigheid.

Kinderen kunnen elkaar stimuleren, helpen en troosten. Kinderen kunnen elkaar ook dwarszitten, plagen en intimideren. Er is veel dynamiek in een groep en het valt voor kinderen niet altijd mee om zich hierin te handhaven. Op dit punt is dus een belangrijke taak voor de pedagogisch medewerker weggelegd: de pedagogisch medewerkers moeten inzicht hebben in de groepsdynamiek, zij moeten de kinderen kennen met hun specifieke (karakter)eigenschappen. Als de groep in zijn geheel door een pedagogisch medewerker benaderd wordt, is zij zich bewust van de individuele eigenschappen van de kinderen en het effect van haar aanpak.

In de babygroepen wordt al een allereerste begin gemaakt met de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Zodra de kinderen zelf kunnen zitten, kunnen ze mee aan tafel in de kring; ze kijken de kring rond en volgen wat er gaande is tussen de pedagogisch medewerker en de andere baby's, die zij om de beurt toespreekt. Zij kunnen wachten tot ze zelf aan de beurt zijn. Soms blijkt dat baby's al heel gevoelig kunnen zijn voor sociale verhoudingen.

Wanneer kinderen in deze groepen negatief gedrag tegenover elkaar vertonen, zullen de pedagogisch medewerkers proberen voor te doen hoe je lief voor elkaar kunt zijn. De kinderen troosten ook elkaar; ze weten al vroeg hoe dit moet bijvoorbeeld door een kus of een aai.

In de peutergroepen wordt gedurende de hele dag aandacht besteed aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden.

Als de kinderen 's morgens met elkaar aan tafel zitten, en er vindt een gesprek plaats in de kring, probeert de pedagogisch medewerker de kinderen naar elkaar te laten luisteren. Terwijl de kinderen gestimuleerd worden aandacht voor elkaar te hebben, wordt het kind dat praat, gestimuleerd te durven praten in een groep, en op dat moment dus in het middelpunt van de belangstelling te staan. Wanneer dit goed verloopt, worden de kinderen gecompimenteerd met het kunnen luisteren naar elkaar.

Er wordt in alle groepen aandacht besteed aan omgangsnormen. In alle groepen hebben de pedagogisch medewerkers een voorbeeldfunctie; zowel de pedagogisch medewerkers onderling als de pedagogisch medewerkers in contact met de kinderen gaan respectvol met elkaar om, en gebruiken gepaste taal. “Alsjeblieft” en “dankjewel” zijn veelvuldig voorkomende woorden, en er wordt geoefend met het netjes vragen van iets dat je graag wilt. “Mag ik” of “Wil je” Hierbij wordt natuurlijk rekening gehouden met het stadium van de taalontwikkeling waarin een kind zich bevindt. Maar zelfs aan een kind dat “Kaas!” roept, omdat het nog geen zinnen kan maken, wordt door de pedagogisch medewerker gevraagd: “Wil je kaas?”

Kinderen leren op het kinderdagverblijf samenspelen. Totdat kinderen 3 jaar zijn, spelen ze vooral naast elkaar. Wel observeren zij elkaar, en imiteren. Pedagogisch medewerkers kunnen samenspel van kinderen wel stimuleren door zichzelf te betrekken in een spelsituatie en dan ook andere kinderen mee te laten doen.

Soms hebben kinderen sterke voorkeur voor vriendschap met een ander kind. Het kan kinderen soms helpen een maatje te hebben in de groep en de pedagogisch medewerkers kunnen hier gebruik van maken. Als een vriendschap echter uitmondt in het "niet zonder elkaar kunnen", kunnen pedagogisch medewerkers er ook voor kiezen om kinderen tijdens een activiteit uit elkaar te halen, om zo de zelfstandigheid van een kind niet uit het oog te verliezen.

Conflicten tussen kinderen

Kinderen hebben vaak conflicten met elkaar. Op deze jonge leeftijd beleven zij zichzelf en hun eigen behoeftes als middelpunt van de wereld. Zij leven zich nog niet in de ander. Een conflict met een ander kind, is altijd een "leermoment". Pedagogisch medewerkers zullen altijd bewust moeten kiezen of zij ingrijpen bij een conflict tussen 2 kinderen. Het niet ingrijpen heeft als voordeel dat de kinderen leren omgaan met eigen verantwoordelijkheid en de kans krijgen zelf te leren hoe ze ruzies kunnen oplossen. Pedagogisch medewerkers grijpen wel in als het noodzakelijk is, zoals wanneer de veiligheid in het geding is bijvoorbeeld bij slaan en schoppen, of als er geen einde aan een ruzie komt, iemand over zijn toeren raakt, de partijen te ongelijk zijn, of er iets wordt vernield. Als een pedagogisch medewerker besluit in te grijpen, gaat zij naar de kinderen toe, en haalt ze uit elkaar of pakt het voorwerp waarover ze vechten af. Als het gaat om kinderen die goed genoeg kunnen praten, kan de pedagogisch medewerker vragen wat er is gebeurd, en het proberen op te lossen via de "overlegmethode". Als de pedagogisch medewerker een beslissing neemt om het conflict uiteindelijk op te lossen (kinderen zijn over het algemeen nog te klein om zelf oplossingen aan te dragen), zal zij altijd uitleggen waarom zij de beslissing neemt. Bij kinderen die hiervoor nog te klein zijn, verwoordt de pedagogisch medewerkster wat er (waarschijnlijk) gebeurd is, en kiest een oplossing. Bij het vechten om speelgoed, kan zij een kind een alternatief stuk speelgoed bieden, bij ongewenst gedrag kan zij het gewenste gedrag voordoen; gewenst gedrag voorzeggen is effectiever dan ongewenst gedrag verbieden.

Hulp bieden en imitatie

In de groepen, maar vooral bij de peuters, worden de oudste kinderen gestimuleerd om de jonge kinderen te helpen. In de babygroepen is dit bijvoorbeeld zichtbaar doordat een kind wordt gevraagd iets op te rapen dat naast de kinderstoel is gevallen. Bij de peuters kan het bijvoorbeeld zijn dat een kind wordt gevraagd een jonger kind te helpen met het uittrekken van de jas. Hierdoor wordt de oudste kinderen een gevoel van verantwoordelijkheid gegeven. Vanaf zeer jonge leeftijd imiteren kinderen elkaars gedrag. Dit kan negatief gedrag zijn, waarbij de taak aan de pedagogisch medewerker om dit om te buigen naar iets positiefs. Ook kan het in het voordeel van de kinderen werken, als je bijvoorbeeld denkt aan zindelijkheidstraining of aan kinderen die vaardigheden willen leren waarvan ze zien dat de andere kinderen die ook hebben.

§ 4.6.2 Overdracht normen en waarden

Normen en waarden worden door pedagogisch medewerkers overgebracht door de kinderen te leren hun grenzen en die van andere kinderen te respecteren, conflicten op te lossen zonder het gebruik van geweld en elkaar te helpen. Ook worden de kinderen gestimuleerd om tijdens de tafelmomenten algemeen aanvaarde tafelmanieren aan te nemen. De overdracht van normen en waarden loopt als een rode draad door onze werkwijze.

De diversiteit in het team aan culturele achtergronden en leeftijden, biedt daarnaast het kind een scala aan identificatiemogelijkheden, die bewust worden ingezet.

§ 4.7 Observaties van kinderen

§ 4.7.1. Mentorschap

Elk kind heeft een mentor. Deze mentor doet de observaties van het kind en houdt daarmee de ontwikkeling van het kind extra in de gaten. Hoewel wij denken dat het belangrijk is dat alle medewerkers dagelijks goed contact hebben met de ouders, is de mentor eerste aanspreekpunt. De mentor is gesprekspartner voor de ouders in de 10-minutengesprekken jaarlijks in april en wanneer er een extra gesprek gepland wordt omdat er zorgen zijn.

Aan ouders wordt op de volgende wijze bekend gemaakt wie de mentor van hun kind is:

- bij nieuwe plaatsingen:
 - bij de intake wordt verteld wie de mentor is en het wordt genoteerd op het intakeformulier
 - bij spoedplaatsingen krijgen ouders binnen 2 weken een briefje, waarop vermeld staat wie de mentor wordt
- als kinderen overgaan naar een volgende groep ontvangen ouders na 2 weken een briefje met de naam van de nieuwe mentor
- bij langdurige afwezigheid van de afgesproken mentor, wordt er een nieuwe mentor toegewezen; ouders ontvangen hiervoor een briefje

§ 4.7.2 Observatiemethode(s)

Observatiemethode Uk&Puk

Als kinderen vanaf de leeftijd van 2 of 3 maanden op Kiekeboe komen, worden zij in totaal 8 keer geobserveerd, te weten met:

6 maanden – 12 maanden – 18 maanden – 24 maanden – 30 maanden – 36 maanden – 42 maanden – 48 maanden. De kinderen worden op geobserveerd op het gebied van:

- * Sociaal emotionele ontwikkeling
- * Spraak/taalontwikkeling
- * Ontluikend rekenen
- * Motorische ontwikkeling

Voor deze observaties wordt de methode van Uk&Puk gebruikt, die heel toegankelijk en overzichtelijk is. De kinderen in de leeftijd van 2 – 4 jaar worden al enkele jaren geobserveerd (eerder via het in de wijk veel gebruikte observatiedocument), maar sinds september 2015 wordt de Uk&Pukmethode gebruikt en zijn we ook begonnen met het observeren van de kinderen in de babygroepen. De medewerkers die op het moment van de start met deze methode werkzaam waren binnen Kiekeboe zijn per persoon of in groepjes van 2 of 3 bekend gemaakt met de methode, door een collega die zich hier goed in verdiept heeft. Wanneer nieuwe medewerkers worden aangenomen, wordt de uitleg van de observatiemethode meegenomen in het inwerk-schema.

Observatielijsten voor 10-minutengesprekken

Op de derde donderdag in April, vinden er 10-minutengesprekken met ouders plaats. Voor deze gesprekken observeren wij de kinderen via een zelf ontwikkeld document, dat is gebaseerd op het welbevinden van de kinderen in de groep, meer dan (zoals bij de Uk&Puk observatie) op de ontwikkeling van het kind. Deze “observatie welbevinden” gaat niet met ouders mee naar huis, maar mag wel door hen worden ingezien.

Observatielijsten worden vanuit de babygroep overgedragen aan de dreumes-/peutergroep. Als kinderen 4 jaar worden, worden deze observatielijsten als er geen bijzonderheden vernietigd. Bij bijzonderheden in de ontwikkeling wordt de samenvatting van de observatielijsten en relevante documenten 2 jaar bewaard. Het kan voorkomen dat de basisschool/leerplichtambtenaar (met toestemming van ouders) informatie vraagt aan de kinderopvang als er bijvoorbeeld schooluitval gaat plaatsvinden als de kleuter 5 jaar is.

§ 4.7.2 Signaleren en dan.....

We gaan er vanuit dat signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen ook zonder allerlei observatie-instrumenten gebeurt en zien het gebruik van de Uk & Puk observatie slechts als een extra ingebouwde zekerheid, dat we er bijtijds bij zijn, als kinderen zich niet naar verwachting ontwikkelen.

Als medewerkers bijzonderheden constateren in de ontwikkeling van kinderen, bespreken zij dit in eerste instantie met hun naaste collega's in het team en de pedagogisch coach. Wanneer de zorgen gedeeld worden, wordt dit met ouders besproken, omdat we er vanuit gaan dat ouders en beroepskrachten samen om het kind heen staan en het beste willen voor het kind. Ook wordt de directie ingelicht over de zorgen die er zijn. De directie zal het team altijd adviseren het kind extra in de gaten te houden en op bepaalde specifieke onderdelen dagelijks voor henzelf te rapporteren wat bij het kind wel of niet gezien wordt.

§ 4.7.3 Doorverwijzen

In overleg met de directie, kan het team besluiten dat het van belang is ouders te adviseren contact op te nemen een specialist voor het jonge kind zoals een jeugdarts, logopedist, fysiotherapeut, huis- /kinderarts. Deze specialist kan contact opnemen met de mentor van het kind om een verslagje op te vragen over de signalen welke in de groep worden waargenomen, uiteraard met toestemming van ouders.

De pedagogisch coach heeft rechtstreeks contact met een preventiemedewerker van het Centrum voor Jeugd en Gezin, die met ons meedenkt over welke stappen het best genomen kunnen worden. Ook is er (na toestemming van de ouders) mogelijkheid om contact op te nemen met het Consultatiebureau (valt ook onder het CJG).

Wanneer er zorgen zijn rondom vermoedens kindermishandeling, waaronder ook 'het getuige zijn van huiselijk geweld' valt, wordt de Meldcode gevolgd.

§ 4.7.4 Overdracht naar de basisschool en Stichting BSO Lombardijen

In Rotterdam wordt veel aandacht besteed aan de overgang van kinderen van de voorschoolse periode naar de basisschoolperiode. Het doel van de overdracht naar de basisschool is:

- De overgang van kinderen naar de basisschool soepel laten verlopen.
- De ontwikkeling van kinderen vastleggen als bouwsteen voor de overdracht van de voorschoolse periode naar de basisschool. Streven is hier een doorgaande lijn in te bewerkstelligen.
- Op wijkniveau te komen tot een structurele samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs.

Voor alle kinderen die overgaan naar een school in de wijk worden de observatielijsten met de samenvatting naar de school gebracht door de mentor. De mentor bespreekt de laatste ontwikkelingsobservatie met de ouder en vult de samenvatting in en laat ouders tekenen voor de overdracht. Aan scholen buiten de wijk worden de observaties opgestuurd of aan ouders meegegeven. Bij zorgen neemt de mentor met toestemming van ouders contact op met de school.

Bij een zorgvuldige overdracht naar het basisonderwijs is een aansluitende vervolgaanpak mogelijk. Risicokinderen worden vroegtijdig opgemerkt zodat hen al vanaf de eerste schooldag de juiste zorg geboden kan worden. De gegevens uit de overdracht kunnen van belang zijn voor de groepssamenstelling op school en de opvang van het kind in de eerste schoolperiode.

Wanneer we denken dat het verstandig is om een 'persoonlijke overdracht' naar de school te doen, maken we een afspraak met de school om de observatie persoonlijk aan de school te overhandigen en mondeling toelichting te geven. Bij deze overdracht worden ouders uitgenodigd.

Overdracht naar de Stichting BSO Lombardijen

De peutergroep zorgt voor een schriftelijk- en mondelinge overdracht als de aanstaande kleuter gebruik gaat maken van naastliggende BSO Lombardijen waar we intensief mee samen werken. Als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling is de overdracht met ouders en pedagogisch medewerker van de peutergroep.

§ 4.7.5 Ondersteuning van de medewerkers bij observeren, signaleren en doorverwijzen

De observatie van een kind gebeurt door de mentor. In de praktijk blijkt dat collega's elkaar soms te hulp roepen bij deze observaties. Zij kijken dan samen naar het kind. In de werkbesprekingen worden de kinderen van de groep besproken en worden eventuele bijzonderheden die zijn geconstateerd bij het observeren besproken. Wanneer er twijfels zijn of zorgen, bespreekt de mentor dit met de directiemedewerker, die ook pedagogisch ondersteunt. Deze gaat een aantal keren zelf observeren in de groep om zich te verdiepen in de ontwikkeling van het kind. Hieruit vloeien mogelijk tips voor wat betreft de pedagogische aanpak van het kind, of van de hele groep waarin het kind zit. In de praktijk vindt een gesprek hierover meestal tussen de middag plaats met 2 of 3 aanwezige pedagogisch medewerkers, maar het kan ook zo zijn, dat de directie aanschuift bij de werkbespreking van het betreffende team. Op deze manier worden medewerkers ondersteund. Wanneer het nodig is om een gesprek met ouders te organiseren, om de zorgen te bespreken, bepaalt het team of zij daar graag een directielid bij aanwezig willen hebben. De contacten met het consultatiebureau worden meestal gelegd door de pedagogisch medewerkers, andere contacten zoals bijvoorbeeld met het CJG worden in eerste instantie gelegd door de directie.

§ 4.8 Veiligheid en gezondheid: risico-inventarisatie en evaluatie

Met het in werking treden van de Wet IKK is het beleid op gebied van Veiligheid en Gezondheid gewijzigd. Er is een nieuw beleidsplan opgesteld. Daarin wordt beschreven hoe er samen met de pedagogisch medewerkers voor gezorgd wordt, dat er sprake is van een continu proces in het vormen van beleid, implementeren, evalueren en actualiseren.

Het doel van het beleid is om kinderen, medewerkers en ouders een veilige en gezonde speel- en leefomgeving te bieden waarbij eventuele risico's tot een minimum beperkt worden.

Het beleid wordt continu geactualiseerd en bijgewerkt. Zo blijven we scherp en kunnen we ook bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, beschikken over een beleid dat direct toegepast kan worden.

Met dit beleidsplan in handen, kunnen we niet alle incidenten voorkomen, er kan altijd iets misgaan. Daarom vinden wij het belangrijk dat we naast een actueel beleid kinderen ook leren om op een goede manier met risico's om te gaan. Het zijn leermomenten die zij ook thuis kunnen toepassen.

Hoofdstuk 5: De pedagogisch medewerkers en het team

§ 5.1 Stabiliteit en maatwerk

Kiekeboe is zich er van bewust, dat wanneer er regelmatige wisselingen van medewerkers in groepen plaatsvinden, door ziekte, uitval of verloop, dit niet bijdraagt aan de stabiliteit die zo belangrijk is voor kinderen. Wij zetten ons er daarom ook voor in, medewerkers aan ons te binden, een goede match te maken tussen kinderen en beroepskrachten, die een klik hebben met hun doelgroep. Hierbij werkt iedere PM-er zoveel mogelijk en met optimale inzet op haar favoriete groep. Intercollegiaal overleg bevordert de onderlinge sfeer, de deskundigheid en het pedagogisch klimaat in de groep.

§ 5.2 Beroepskracht / kind ratio

Kinderopvang Kiekeboe gaat uit van de volgende wettelijke regels:

Kinderen tot 1 jaar	: 1 medewerkster per 3 aanwezige kinderen
Kinderen van 1 tot 2 jaar	: 1 medewerkster per 5 aanwezige kinderen
Kinderen van 2 tot 3 jaar	: 1 medewerkster per 6 aanwezige kinderen
Kinderen van 3 tot 4 jaar	: 1 medewerkster per 8 aanwezige kinderen

In de praktijk komt dat in onze groepen neer op het volgende:

Kleine Beer, Dribbel	:	8 kinderen met 2 beroepskrachten (mogelijk: 10 - 12 kinderen met 3 beroepskrachten)
Pippeloentje	:	8 kinderen met 2 beroepskrachten
Grote Beer	:	11 kinderen met 2 beroepskrachten (mogelijk: 12 - 16 kinderen met 3 beroepskrachten)
Dikkie Dik en Kikker	:	16 kinderen met 2 beroepskrachten

De diensten bestaan uit:

- Drie vroege diensten die starten tussen 7.00 en 7.45 uur.
 - Drie late diensten deze starten om 8.45 uur.
 - Een tussendienst springt in op de dagen met volle groepen als extra medewerker.
 - De vroege diensten stoppen tussen 16.30 en 17.00 uur.
 - De late diensten stoppen tussen 17.30 en 18.00 uur.
- Een 3^e jaars BOL-stagiaire die in de laatste maanden van haar stage bezig is, mag in dit geval incidenteel meetellen als beroepskracht, er vanuit gaand dat er overleg is geweest tussen de werkbegeleider en de directie over de gebleken geschiktheid van deze stagiaire.
 - Een BBL stagiaire mag vanaf 10 weken formatief ingezet worden dit zal oplopen van 50% gedurende het eerste studiejaar en 100 % gedurende het tweede jaar (zie Opleidingsplan).

§ 5.3 3-uursregeling

In het besluit kwaliteit kinderopvang staat beschreven dat er 3 uur per dag mag worden afgeweken van bovenstaande Beroepskracht / kindratio. De uren waarop mag worden afgeweken mag naar eigen inzicht ingevuld worden. Bij Kiekeboe wordt afgeweken van deze ratio tijdens het eerste uur bij openen en laatste uur bij sluiten, de pauzes en eventuele korte overlegmomenten. Bij Kiekeboe wordt mogelijk afgeweken van deze ratio van:

- 7.45 – 8.45 uur
- 13.30 – 14.30 uur (2x een half uur pauze medewerkers in de babygroepen)
- 13.45 – 14.45 uur (2x een half uur pauze medewerkers in de dreumes/peutergroepen)
- 16.30 – 17.30 uur

Hierbij wordt afgewogen of het voor de emotionele veiligheid een goed moment is om met minder beroepskrachten op de groep te staan. Tijdens de pauzes slapen vaak meerdere kinderen waardoor het aantal PM'ers per groep kleiner kan zijn. Dat betekent dat er één PM'er per groep aanwezig is voor de eventuele kinderen die niet slapen. Ook komt het voor dat kinderen van de 'buurgroepen' mogen samen spelen tijdens de slaapmomenten zodat de peuters een speelmaatje hebben wat bijdraagt aan hun sociale-emotionele ontwikkeling en welbevinden. Tijdens deze momenten wordt er bewust gekeken hoe de PM'er kan aansluiten op de behoefte van het kind(eren) in de kleine groep. Hebben ze baat bij even rustig alleen spelen of met een speelmaatje (eventueel van de buurgroep), een specifiek ontwikkelingsspelletjes of juist een extra activiteit met de pedagogisch medewerker.

§ 5.4 Deskundigheid van de medewerkers

Er wordt binnen de instelling gewerkt door medewerkers die minimaal het diploma SPW 3 hebben of in opleiding zijn hiervoor via het BBL-traject (BBL staat voor beroepsbegeleidende leerweg, ofwel leren en werken tegelijk). Er is een apart BBL-beleid in de instelling aanwezig, waarin wordt beschreven hoe deze mensen begeleid worden en wat de toegestane inzetbaarheid is. Dit loopt op van volledige boventaligheid in de eerste 4 maanden, tot 100% inzetbaarheid in het laatste leerjaar, afhankelijk van de kundigheid van de leerling-werknemer).

De medewerkers krijgen jaarlijks een herhalingscursus kinder-EHBO. Medewerksters die in dienst komen en die nog geen basiscursus hebben gevolgd, krijgen op 1 moment in het jaar gezamenlijk de mogelijkheid het EHBO certificaat te behalen.

Er zijn binnen de instelling 6 mensen die de cursus Bedrijfshulpverlening hebben gevolgd; van deze 6 mensen zijn er dagelijks minimaal 2 aan het werk.

Regelmatig worden medewerkers bijgeschoold op verschillende gebieden, het aanbod voor de scholing is uitgewerkt in het opleidingsplan:

Vanaf 1 januari 2019 is er een pedagogisch beleidsmedewerker/coach in dienst.

De kwaliteit van de pedagogisch medewerkers is belangrijk, omdat deze weerspiegeld wordt in de dagelijkse opvang die geboden wordt. De pedagogisch coach zorgt voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling en deskundigheid van de pedagogisch medewerkers. Dit doet zij door de medewerkers te begeleiden en te trainen bij de dagelijkse opvang (praktijkwerkzaamheden zoals verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen). Doordat de pedagogisch coach regelmatig op de groep aanwezig is en de dagelijkse opvang ook werkelijk ervaart, kan zij zich goed inleven in de beleving van de

medewerkers. De opzet, vormen van coaching en het plan van aanpak hiervoor, staan beschreven in het Coachplan.

§ 5.5 Vierogenprincipe

Het convenant kinderopvang omschrijft het “vierogenprincipe”. Dit betekent, dat altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren met een pedagogisch medewerker.

Kiekeboe is een ruim en licht opgezet kinderdagverblijf. Het gebouw heeft lokalen met veel glazen wanden en alle toegangsdeuren hebben ramen. Alle slaapkamers hebben een deur met een raampje en bij 3 van de 4 slaapkamers kun je vanuit meerdere ramen naar binnen kijken.

Er is een open, professioneel werkklimaat en medewerkers zijn gewend bij elkaar binnen te lopen in de groep. Er is een huishoudelijk medewerkster aanwezig, die gedurende de hele dag voor allerlei klusjes en op onverwachte momenten de groepen binnenloopt. De peutergroepen hebben met regelmaat hun tussendeur openstaan, zeker wanneer de BKR toelaat, dat een pedagogisch medewerker alleen op de groep staat.

In het informatieboekje worden ouders gewezen op het vierogenprincipe en wordt hen duidelijk gemaakt dat ook zij deel uit kunnen maken van de 4 ogen, als zij hun kind komen halen en brengen.

§ 5.6 Verklaring omtrent gedrag

Alle medewerksters zijn verplicht voor hun eerste werkdag een Verklaring omtrent gedrag aan de werkgever te overhandigen.

§ 5.7 Personenregister

Sinds 1 maart 2013 worden alle vaste medewerksters die in de kinderopvang werken continu gescreend via de VOG. Vanaf 1 maart 2018 moeten alle mensen die in de kinderopvang werk verrichten of structureel het kinderdagverblijf bezoeken, continu gescreend worden op strafbare feiten. Er zijn richtlijnen om te bepalen voor welke mensen dit geldt; bijvoorbeeld niet voor snuffelstagiaires, ouders of mensen die af en toe de alarminstallatie komen onderhouden. Maar wel voor medewerksters op de groepen en MBO-stagiaires. De directie zal voortdurend de afweging maken, of inschrijving in het personenregister nodig is in het kader van het bieden van veilige en verantwoorde kinderopvang.

§ 5.8 Stagiaires

Kinderopvang Kiekeboe voelt zich maatschappelijk verplicht bij te dragen aan de opleiding van nieuwe pedagogisch medewerksters. Dat betekent dat de Stichting een erkend leerbedrijf is voor de opleiding PW3. Per stageperiode kunnen er maximaal 3 stagiaires binnen de stichting werkzaam zijn. Het directielid dat belast is met de stagecoördinatie, bepaalt waar en wanneer stagiaires geplaatst worden, in overleg stagecoördinator en met de pedagogisch medewerksters van de betreffende groep. Hierbij wordt rekening gehouden met de belasting die het begeleiden van stagiaires met zich meebrengt voor medewerkers. Ook wordt gekeken of er bijvoorbeeld al niet een personeelsswisseling in een bepaald team heeft plaatsgehad, waardoor een nieuwe stagiaire mogelijk te veel onrust geeft. Daarentegen kan een stagiaire juist een prima helpende hand zijn in een drukke groep. Er is nooit meer dan 1 stagiaire per groep.

De begeleiding van stagiaires is omschreven in het stagebeleid wat een onderdeel is van het Opleidingsplan voor BBL en BOL-stagiaires.

Tegenwoordig moeten leerlingen van het VMBO een snuffelstage doen van 1 of 2 weken. Kinderopvang Kiekeboe kan één keer per jaar 3 leerlingen hiertoe de mogelijkheid bieden; deze leerlingen doen hun snuffelstage in een peutergroep. Zij hebben in een peutergroep meer mogelijkheden om contact met de kinderen te krijgen op de speelvloer dan in een babygroep; omwille van de veiligheid van de kinderen, mogen zij in een babygroep nauwelijks iets doen.

Sporadisch kan het voorkomen dat er een korte stage plaatsvindt door een leerling die een traject doorloopt dat afwijkt van bovenstaande opleidingen. Er zijn tegenwoordig veel opleidingen mogelijk. Er wordt door de instelling zeer bewust omgegaan met het aannemen van deze leerlingen en altijd vindt de afweging plaats of plek, tijd, doelgroep, medewerkers of de omstandigheden het toelaten een stagiaire aan te nemen.

HOOFDSTUK 6: OUDERS

§ 6.1 Afstemming opvoedingsmilieus

De medewerkers hebben aandacht voor de ouders en nemen regelmatig de tijd voor persoonlijke uitwisseling, zodat zij weten hoe het gaat met een ouder, wat er speelt met een kind, dus hoe het er voor staat.

In ieder gezin ontstaan eigen manieren om met kinderen om te gaan: omdat dat altijd zo gedaan werd, of omdat in de eerste weken alleen heel bepaalde gewoonten het kindje helpen rustig te worden. Als ouders met wensen en verlangens komen over hoe ze graag willen dat hun kind op het dagverblijf verzorgd en begeleid wordt, luisteren de medewerkers goed en vragen eventueel door, voordat bepaald kan worden of er aan zo'n verzoek gehoor gegeven kan worden. Als de wens helder is, kan in het team besproken worden wat een passende aanpak is die voor iedereen werkbaar en haalbaar is. Dit betekent dus dat niet alles wat ouders zouden willen automatisch door de medewerkers op het kinderdagverblijf wordt uitgevoerd. Kiekeboe staat voor een goed overwogen pedagogisch beleid en gebruikt dit dan ook als kader waarbinnen gewerkt wordt.

De diversiteit van opvoeding in gezinnen is groot. Als de aanpak van ouders thuis heel erg verschilt van de opvatting van de medewerkers, kan het lastig zijn om binnen het kinderdagverblijf aansluiting te vinden bij de situatie thuis. De medewerkers zullen altijd proberen om met de ouders in contact te blijven en naar hun gewoonten te informeren. Niet alles wat ouders thuis doen, is op het kinderdagverblijf haalbaar en/of wenselijk. Aan ouders zal worden uitgelegd hoe het er op het dagverblijf aan toegaat, en uitleg gegeven worden waarom voor deze aanpak gekozen is. De medewerkers zijn zich bewust van hun eigen normen en waarden en zien de overeenkomsten en verschillen tussen hun eigen aanpak en die van de ouders. Hierover kan op een opbouwende manier met elkaar gesproken worden.

Intercultureel werken

We hebben binnen het kinderdagverblijf te maken met kinderen uit verschillende culturen.

Directie en pedagogisch medewerker hebben respect voor ieder mens en elke cultuur.

De beroepskrachten zullen bij de opvang van een kind rekening houden met de cultuur waaruit een kind komt, en tijdens gesprekken met de ouders ook informeren naar de zienswijze van ouders die mogelijk met de cultuur te maken heeft.

§ 6.2 Betrokkenheid ouders

Betrokkenheid van ouders wordt op het kinderdagverblijf zeer op prijs gesteld.

Medewerkers hebben dagelijks contact met de ouders; er wordt informatie uitgewisseld over het kind en als ouders dit op prijs stellen is er vaak ook wel tijd voor een praatje over andere onderwerpen die medewerkers of ouders bezighouden.

Er wordt naar gestreefd 1 keer per jaar een ouderavond te organiseren. De invulling van zo'n ouderavond kan per keer verschillend zijn; meestal wordt er gewerkt met een thema dat past binnen de belevingswereld van de ouders.

§ 6.3 Oudercommissie

Zowel ouders als personeel en directie in de kinderopvang vinden het belangrijk dat ouders kunnen adviseren bij belangrijke onderwerpen die de kinderopvang aangaan.

De *Wet kinderopvang* stelt daarom sinds 2005 een oudercommissie verplicht in iedere vestiging en geeft een oudercommissie verzwaaard adviesrecht op diverse punten. Uiteraard is ook op Kiekeboe een oudercommissie benoemd, waarin momenteel 3 ouders zitting hebben.

De oudercommissie bestaat uit minimaal 3 en maximaal 5 personen, waarbij wordt gestreefd naar een zo evenredig mogelijke vertegenwoordiging van alle groepen.

De leden van de oudercommissie hebben één of meer kinderen die gebruik maken van de opvang op Kiekeboe. Zij zijn gekozen na raadpleging van de ouders in april 2005.

Een benoeming geldt in principe voor een periode van 2 jaar. In de reglementen van de oudercommissie is hierover meer te lezen. De reglementen liggen ter inzage op het kinderdagverblijf en ouders kunnen hier de directie naar vragen. Wanneer ouders geïnteresseerd zijn, kunnen zij ook één van de commissieleden aanspreken.

De oudercommissie stelt zich ten doel de belangen van de kinderen en de ouders van Kiekeboe zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De leden kunnen adviseren ten aanzien van kwaliteit en zij kunnen als contactpersonen functioneren tussen ouders en directie. Zij willen constructief meedenken over zaken die hen als ouders aangaan en staan daarom open voor opmerkingen van alle ouders die zij vertegenwoordigen. De oudercommissie wil zo "open" mogelijk werken en zoveel mogelijk ouders bij hun activiteiten betrekken, en daarom zijn de vergaderingen van de oudercommissie openbaar. Dat wil zeggen dat ouders als toehoorder een vergadering kunnen bijwonen. De commissie vergadert minimaal 4 keer per jaar, waarvan 3 keer in (gedeeltelijke) aanwezigheid van een directielid.

Elke wijziging in het pedagogisch beleid wordt met de oudercommissie besproken, alsmede wijzigingen in werkafspraken die worden gemaakt voortkomend uit de beide Risico Inventarisaties.

Communicatie

In de centrale hal, direct naast de directiekamer, hangt het prikbord van de oudercommissie waarop de notulen van de vergaderingen openbaar gemaakt worden en actuele informatie te vinden is.

§ 6.4 Privacy

Iedere ouder heeft recht op privacy; als een ouder iets met de pedagogisch medewerker wil bespreken en ervan verzekerd wil zijn dat dit gebeurt zonder de aanwezigheid van andere ouders, kunnen zij een afspraak maken. Ouders kunnen ervan uitgaan, dat wat zij de pedagogisch medewerkers in vertrouwen vertellen, ook binnen het team van de betreffende groep blijft. Zij kunnen een medewerkster niet vragen om informatie voor zichzelf te houden, omdat de medewerkster met haar naaste collega's een professioneel geheel vormt en er door de instelling van hen verwacht wordt, dat zij informatie over kinderen en ouders met de naaste collega's bespreekt.

Als de informatie die medewerkers krijgen van ouders voor henzelf een (psychische) belasting vormt, mogen zij altijd één van beide directieleden in vertrouwen nemen.

Er zal door de medewerkers nooit over een kind of diens ouders gepraat worden tegen andere ouders.

§ 6.5 Informatie/afspraken en flexibiliteit

§ 6.5.1 incidenteel afnemen extra dag(deel)

Als ouders een extra dag(deel) voor hun kind willen afnemen, vragen zij dit aan bij de directie. De directie kijkt in het rooster en naar de kindbezetting van de aangevraagde dag. De toegestane PKR wordt altijd gehandhaafd en voor een extra dag(deel) wordt geen extra medewerker ingezet, dus dan wordt aan ouders gezegd dat er geen plek is voor een extra dag(deel). Als er in een andere stamgroep wel plek is voor de aangevraagde dag, bestaat de mogelijkheid een kind op te vangen in die groep. Dit wordt overlegd met ouders. Als ouders de extra dag alsnog willen afnemen, tekenen zij de "Toestemmingsverklaring Opvang in andere stamgroep".

§ 6.5.2 structureel afnemen extra dag(deel)

Als ouders structureel een extra dag(deel) willen afnemen en hiervoor is alleen plek in een andere stamgroep, wordt hierover overlegd met de ouder. Alleen op diens verzoek, kan een kind tijdelijk in een andere stamgroep worden geplaatst, totdat er een plekje is vrijgekomen in de eigen stamgroep.

§ 6.5.3 dag(deel) ruilen

Als ouders vragen of zij een dag opvang kunnen ruilen voor een andere dag, wordt er door de medewerkers bekeken of dit mogelijk is voor wat betreft de groepsgrootte, de samenstelling van de groep en de inzet van medewerkers. Op dringend advies van de oudercommissie is in 2013 besloten om een ruildag ook mogelijk te maken in een tweede stamgroep. Ook in dat geval moeten ouders hiervoor een toestemmingsverklaring ondertekenen.

Hoofdstuk 7: Externe contacten en sociale kaart

§ 7.1 Externe contacten

De directie bezoekt enkele keren per jaar de bijeenkomst van het wijknetwerk, gefaciliteerd door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Het doel hiervan is:

- kwaliteitsverbetering en inhoudelijke vernieuwing van de voorschoolse voorzieningen,
- bevordering van een doorgaande ontwikkelingslijn en samenwerking tussen de voorschoolse voorzieningen en de onderbouw van het basisonderwijs,
- het vroegtijdig signaleren en aanpakken van ontwikkelingsproblemen bij kinderen in het algemeen.
- Elkaar kennen in de wijk, bij elkaar terecht kunnen als er vragen of zorgen zijn.

De deelnemende organisaties aan dit netwerk wijzigen nogal eens, maar zijn bijvoorbeeld: PCBS Open Venster, RKBS Paus Joannes, Stichting Peuteropvang IJsselmonde, Kerk –en buurtwerk Petrakerk, Thuiszorg, Centrum voor Jeugd en Gezin (consultatiebureau), logopediepraktijk Lombardijen etc.

Als er vragen zijn over de ontwikkeling van een kind, kan de pedagogisch medewerker na overleg met de leidinggevende en toestemming van de ouders, contact opnemen met de arts of verpleegkundige van het consultatiebureau of het CJG.

Met de GGD wordt contact gelegd als er sprake is van besmettelijke ziektes. Er is een lijst met ziektes die Kinderopvang Kiekeboe verplicht is te melden.

De GGD voert ook jaarlijks inspectie uit, of het kinderdagverblijf voldoet aan alle gestelde eisen.

Basisscholen krijgen van het kinderdagverblijf de observatielijst die van de kinderen wordt bijgehouden binnen de voorschoolsmethode Uk&Puk. Als de school dit wenselijk vindt, kan zij contact opnemen met het kinderdagverblijf voor meer informatie, maar ook kan er vanuit Kiekeboe een persoonlijke overdracht worden voorgesteld. Dezelfde lijst kan worden overgedragen aan de Buitenschoolse Opvang, als ouders en kind daar gebruik van maken.

§ 7.2. De Meldcode

Kindermishandeling komt overal voor. In Nederland zijn naar schatting minstens 80.000 kinderen per jaar slachtoffer van kindermishandeling. Tussen de 50 en 80 kinderen per jaar overlijden aan de gevolgen van kindermishandeling.

Kindermishandeling is een ernstig probleem. Kinderen die mishandeld worden hebben recht op hulp. En liefst zo vroeg mogelijk. De schade kan dan beperkt blijven.

Kinderopvang is bij uitstek een plaats waar (een vermoeden van) kindermishandeling gesignaleerd kan worden.

Kinderopvang Kiekeboe draagt verantwoordelijkheid voor het signaleren van kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. De signalen moeten worden doorgegeven aan de instanties die hulp kunnen bieden aan het gezin. De medewerksters hebben hierin een duidelijke taak. Zij zien de kinderen regelmatig en kunnen opvallend of afwijkend gedrag signaleren.

Vanaf 1 januari 2019 is de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gewijzigd. Het protocol bestaat uit 5 stappen en beroepskrachten zijn verplicht het omschreven afwegingskader te gebruiken. Het afwegingskader is een hulpmiddel en helpt bij het wege van het huiselijk geweld en/of de kindermishandeling en bij het beslissen over de vervolgstappen.

Ook zijn er meldnormen omschreven: in welke situaties moeten beroepskrachten melden bij Veilig Thuis. Beroepskrachten in de kinderopvang hebben geen hulpverlenende rol, zij kunnen echter wel hulp organiseren rondom een gezin. Hiervoor kan een beroep worden gedaan op samenwerkingspartners van de instelling. De leidinggevendenden steunen de medewerkers bij deze taak en geven sturing aan de uitvoering van het protocol. Zij zijn er verantwoordelijk voor dat de signalen bij de juiste instantie terechtkomen.

Het protocol geeft de stappen aan die gezet kunnen worden in het proces van signaleren en opvolging. Dit stappenplan ligt voor elke ouder ter inzage in de groepen. De uitgebreide versie van het protocol is op kantoor aanwezig waar ouders het desgewenst kunnen inzien.

§ 7.3 SISA (Stadsregionaal instrument sluitende aanpak)

Soms ondervindt een kind problemen tijdens het opgroeien. Dan zijn er verschillende organisaties die het kind daarbij helpen. Het kan gebeuren dat meerdere instanties tegelijkertijd hulp bieden. Dan is het belangrijk dat hulpverleners daarvan weten. De hulp kan in samenwerking met elkaar beter verlopen om de juiste resultaten te behalen. Met het SISA-signaleringssysteem wordt bijgehouden of meerdere instanties hulp bieden aan het zelfde kind. In Rotterdam zijn veel organisaties al aangesloten bij SISA. Zo hebben (bijna) alle

besturen van de basisscholen en veel kinderopvangorganisaties de intentieverklaring al ondertekend.

Stichting Kinderopvang Lombardijen vindt het heel belangrijk dat er goede hulp is voor kinderen en hun ouders, als daar behoefte aan is, of als wij vermoeden dat die extra hulp gewenst is. Dat betekent dat wij bij een zogenaamd niet-pluis gevoel, kunnen overwegen een signaal af te geven in SISA. Het spreekt voor zich dat wij niet-pluis gevoelens eerst met ouders bespreken, tenzij wij een sterk vermoeden hebben dat dit de situatie van het kind negatief kan beïnvloeden. Als onze zorg desondanks blijft bestaan gaan wij over tot het afgeven van een signaal. Als andere organisaties ook hun zorgen hebben geuit, dan kunnen de betreffende organisaties contact met elkaar opnemen, om hun zorgen te bespreken EN om te bepalen op welke manier dit kind en het gezin waarin het leeft, het best begeleid kunnen worden. Wij zullen ouders op de hoogte stellen als wij een dergelijk signaal afgeven, maar ook hier geldt de uitzondering zoals eerder omschreven. Bij alles wat wij doen of niet doen wegen de belangen van de kinderen immers het zwaarst.